

Indian Opinion

No. 46—VOL. XVII.

FRIDAY, OCTOBER 10TH, 1919.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price Threepence

NOTES AND NEWS

THE reasons given by the Durban Licensing Officer for refusing a licence to an Indian firm in the Indian quarter of Grey Street are remarkable for their lack of sense, not to speak of the racial-discrimination. We report the proceedings before the Town Council in another column. One of the grounds of refusal was that the first applicant was about to spend most of his time in India, and wished to take in as partners two of his managers. Counsel for appellants pointed out that these managers had acted in the same capacity for years, and had conducted the business in an eminently satisfactory manner.

We cannot for the life of us see what all this has to do with the granting or refusal of a licence to trade, especially when a licence for the same business had been issued annually for many years. In order to better realise the absurdity of the position, let us suppose for instance, that the head of a European business house, desiring to represent his firm in England, took into partnership two of his managers. Would the Licensing Officer ever dream of refusing a licence to the new firm? The reply is obvious.

In another case the Licensing Officer argued "that there was nothing in the premises except fixtures, and it practically amounted to their selling a Corporation licence for £150, and he had therefore refused his consent." Let us again take the case of a European firm which sold its stock, fixtures and book debts for say, £5,000. Would the Licensing Officer carefully estimate their value and if they appeared to be worth less, raise objection on the ground that the balance represented the price of the Corporation licence? It is too absurd.

The plain fact of course, is that the licences were refused because the applicants were Indians, and for no other reason. And why is a public servant able to act in such an arbitrary manner towards a section of the ratepayers? Simply because he knows that the section does not make full use of its rights as burgesses and that Indians can safely be treated with contempt. How long will our ratepayers Associations remain asleep! Not until qualified Indian voters' name is on the roll, will they have done their duty.

At a meeting of the Returned Soldiers' Employment Committee, held at Durban on Sept. 30th, Mr. Haycock drew attention to the large number of Indian waiters employed in the principal tea-rooms in Durban, and said that steps should be taken to try to induce the employers to consider the possibility of substituting returned soldiers in place of coloured waiters. He also stated that he had noticed that several Indians were employed at the Bathing Enclosure as attendants, and suggested that returned soldiers should be employed in their place. It was resolved that the secretary write to the Town Clerk and ask whether returned soldiers cannot be employed in place of coloured servants.

Apart from the question of right or wrong, which is not a small matter, the question of the ratepayers to

consider is whether it is economical to replace an efficient Indian attendant at something under £10 a month for an inefficient European at something over £20; for, of course, no unskilled European worker would want to work for less than the latter sum, plus war bonus, plus uniform, plus overtime, plus privileges not enjoyed by Indians.

The Executive of the Transvaal Municipal Association recommends (says a *Natal Advertiser* telegram) that all the local authorities be urged to take a careful census of the Asiatics trading or residing in their municipal areas, and to collect other data and information with a view to laying the same before the Parliamentary Commission, and that the local authorities be asked to dissuade their employees from dealing with Indians in the future.

TRADING RIGHTS—OUR MINIMUM

THE case decided by the Magistrate at Krugersdorp the other day throws further light on the agitation against Asiatic traders. It appears that the applicant for a transfer of a grocer's licence was the successor in title and came under the terms of the new act (Asiatics Land and Trading Amendment Act, 1919). The Krugersdorp Council evidently does not mean to rest content with the recent legislation which, from the point of view of the Indian community, is so drastic. The Council, in its eagerness to win the case, tried to show that it had nothing against the applicant, and even hinted at a certain amount of "sympathy" it had for the Asiatics as individuals. It maintained, with a great show of virtue and self-denial, that "the Gold Law was still in existence, and the Council must abide by the law." Now the Krugersdorp Council must be well aware that the issue of a trading licence for a mining area has never been regarded in law as the acquisition of a "right" under the Gold Law, and, therefore, though an Indian might have difficulty in residing in or occupying any particular stand in a mining area, there was no legal prohibition against his acquiring a licence to trade. The Town Solicitor displayed further ignorance, too, when he asked the Magistrate whether he was not sitting there to carry out the policy of the Government! The Magistrate's brief reply, that he was there to give effect to legislative enactments, was to the point. Under the Townships Ordinance a licence may be refused to a dealer in foodstuffs if he is proved to be an undesirable person to hold such licence. But this the Krugersdorp Council entirely failed to prove. Instead of that, it was quite evident that an attempt was being made to hoodwink the Magistrate into confusing the Gold Law with the question of licences. We are glad to find that the Magistrate made short work of this nonsense, and that he refused, as he said, to look upon himself as a machine to register opinions of the

Municipal Council, whose action had been challenged on the ground of alleged *mafa fides*. The Krugersdorp Council well deserves the snub it has received at the hands of the Magistrate.

If the action in this case is a sample of the tactics to be adopted by the Transvaal Municipalities in working up a case against Indian traders, they will deserve to fail because of their stupidity, apart from the question of justice and fairplay which they are not out to represent. We note that the Executive of the Transvaal Municipal Association is urging upon the various Municipalities to collect data for the proposed Parliamentary Commission, and to dissuade their employees from dealing with Indians in the future! We can imagine a municipal circular being issued, warning employees to avoid Indian stores. We should expect at the same time that a special "white" bonus would be granted in order to meet the extra expense of dealing exclusively with European traders! As for the Commission we are fast coming to the conclusion that it is a "delusion and a snare." If, as now proposed by the Prime Minister, it is to deal only with trading, and not inquire into the status of Indian residents, we feel that there is no need for such Commission. The least we should expect, after agreeing to the practical exclusion of fresh immigrants, is that resident Indians should be free throughout the Union, to own property and to earn their livelihood in any lawful manner without discrimination as to race or colour. We would say that this is the absolute minimum which no amount of investigation can alter.

INDIAN LICENSING APPEALS

DURBAN COUNCIL'S DECISIONS

A special meeting of the Durban Town Council was held in the Council Chamber to consider two appeals against the decision of the Licensing Officer. The Mayor (Mr. T. Burman, M.B.E., M.P.C.), presided, and there were also present Messrs. J. H. Atkinson, A. Buchanan, Dr. Francois, W. Gilbert, A. F. Holden, J. Errol Hay, W. H. Lape, and G. Mitchell. The Rev. Canon Hodson, and Messrs. Fleming Johnston, and M. S. MacDonald arrived during the hearing of the first appeal.

Mr. J. H. Nicolson appeared for the appellants in the first case, A. A. Pillay, S. D. Moodley, and M. Padayachee, in respect of their application for a retail licence for premises situated at 145, Grey Street, Durban, and explained that the first named appellant had hitherto held the licence in question, but had applied for leave to transfer it to a partnership consisting of himself and two other appellants, which, however, had been refused by the Licensing Officer, on the following grounds: that the first applicant was about to spend most of his time in India, and wish to take in as partners two of his managers; that it appeared to be undesirable that his managers, who put no capital into the business, should for all practical purposes be sole partners and solely responsible for the business; also on the further ground that it was a new licence, in regard to which he was entitled to exercise his discretion. Mr. Nicolson maintained that the business was an Indian business in an Indian locality, and had been carried on as such for years by the first appellant, and the partners now associated with him had been managers for years, and conducted it in an eminently satisfactory manner. He examined the Licensing Officer's grounds in detail, and advanced five separate grounds for his appeal.

After the Licensing Officer (Mr. G. Molyneux) had replied, some discussion took place, and eventually the

Council retired to consider their decision. On their return after an absence of about ten minutes the Council by 6 votes to 5 upheld the appeal and overruled the Licensing Officer's decision.

The next appeal was presented by Mr. G. C. Leisegang on behalf of Mahomed Suleman in respect of premises 46, Umbilo Road, Durban, previously licensed in the name of Hassim Cassim, who died during the currency of the licence, which was issued for the present year. The executor of the deceased's estate, Mr. B. E. Swinburn, it was stated, had agreed to dispose of the business, goodwill, licence, etc., including £55 worth of stock and £85 worth of book debts, to the appellant for the sum of £150 or an amount sufficient to pay the liabilities in the estate, conditional on the purchaser being granted a new licence, in place of the existing one.

The Licensing Officer's reason for refusing the licence were stated to be that this was a new licence, and that Umbilo Road being a European locality he did not consider it advisable to increase the number of Asiatics, and in the exercise of his discretion he had refused to grant the licence.

Mr. Leisegang maintained that the Licensing Officer's objection was arbitrary and capricious and based upon an objection to class or nationality not contemplated by the law, and that it was contrary to law and not supported by any evidence or facts on record. He also argued that it was not a new licence, having been held by the deceased satisfactorily for about 15 years, and did not increase the number of Asiatics.

The Licensing Officer argued that there was nothing in the premises except fixtures, and it practically amounted to their selling a Corporation licence for £150, and he had theretofore refused his consent.

After retiring to consider their decision the Council upheld the Licensing Officer's decision by 8 votes to 6. The appeal was accordingly dismissed. — *Natal Mercury*.

TRANSVAAL TRADING LICENCES

INTERESTING MAGISTERIAL DECISION

Johannesburg, Oct. 3 (Reuter).—An interesting case has been decided by the Resident Magistrate of Krugersdorp, in which an Asiatic appealed against the refusal of the Krugersdorp Municipal Council to grant him a transfer of a grocer's licence at Burghersdorp from another Asiatic.

The Council, while having nothing against the character of the applicant, went on the lines that the highest authorities in the Union considered it was undesirable to grant more licences to Indians, and, notwithstanding the sympathy the Council had for the Asiatics as individuals, the fact remained that the Gold Law was still in existence, and the Council must abide by the law.

During the argument the Town Solicitor urged that the Council had not been actuated by improper motives in that it had taken up the stand that on account of their habits Asiatics should not hold licences. He asked if the Magistrate was not sitting there to carry out the policy of the Government?

The Magistrate: I sit here to give effect to legislative enactment.

The Court reaffirmed its decision, and ordered the Municipal Council to grant appellant a grocer's licence. The Magistrate said that he refused to look upon himself as a machine to register opinions of the Municipal Council, whose action had been challenged on the ground of alleged *mafa fides*. He held that there was no evidence to show that the appellant was an undesirable person, and the Council had looked upon the application from a political or social point of view. All that had been proposed was to take over an existing licence and the applicant had become the successor in title and came under the terms of the new Act.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૧૭ પુ.

ફ્રીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૧૦ ઓક્ટોબર ૧૯૨૬

નં. ૩૬

નોંધ અને સમાચાર

ડરબનમાં જે હિંદીઓના વેપારી પરવાનાના સંબંધમાં ડરબનના લાઇસેન્સીંગ ઓફીસરે આપેલા ચુકાદાની સામેની અપીલની ટાઇન કાઉન્સિલ સમક્ષ થયેલી સુનવણીના હેવાલ અમે અન્ય સ્થળે પ્રગટ કરીએ છીએ. એ બંને પરવાનાઓના સંબંધમાં લાઇસેન્સીંગ ઓફીસરે પોતાની સુનસૂચી વાપરવાની તેને મળેલી સત્તાને કેવો દુરુપયોગ કર્યો છે એ તેણે નામંજૂરીના આપેલા કારણો ઉપરથી સ્પષ્ટ બોધ કર્યા છે. વરલિદનો પ્રશ્ન બાબતે ચુકાતે એ કારણો સાધારણ અકાલની પણ આશંકાના આધારે બતાવનારાં છે. મહેલા કેસના સંબંધમાં લાઇસેન્સીંગ ઓફીસરે પરવાનો નામંજૂર કરવાનું કારણ એ આપ્યું હતું કે મહેલા અરજદાર પોતાનો ધણો ખરો વખત હિંદમાં અજવાની તાબયારીમાં હતો અને પોતાના જે એન્ટરપ્રાઇઝ બાગીદાર બનાવવા ઇચ્છતો હતો. વકીલે જણાવ્યું કે એ એન્ટરપ્રાઇઝ એ પદ વરસે સુધી બોગવી સતોપકારક રીતે વેપાર ચલાવ્યો હતો.

એક પરવાનો નામંજૂર થા મંજૂર કરવા સાથે આ બધાને શા સંબંધ છે અને ખાસ કરીને જે વેપારને માટે આને ધણો વરસે થયાં પરવાનો અપાતો આવ્યો છે એજ વેપારને માટે પરવાનો નામંજૂર થા મંજૂર કરવા સાથે શા સંબંધ છે એ અમારી સમજમાં કંઈ પણ રીતે આવી શકતું નથી. તેમાં રહેલી સુરખતા વધારે સારી રીતે સમજવાને આપણે એક અંગ્રેજ વેપારી પેદીનાં માલિકનોજ દાખલો લઈશું. ધારો કે તે પોતાની ઇચ્છાઓ પેદીનું પ્રતિનિધિત્વ બોગવવાની ઇચ્છાથી પોતાના જે એન્ટરપ્રાઇઝ પોતાના બાગીદાર બનાવે. તે શું એ નવી પેદીને માટે લાઇસેન્સીંગ ઓફીસર પરવાનો નામંજૂર કરવાનો સ્પષ્ટ પેલું ક્યાંક કરશે ખરો? નહિજ કરે. એજ દાખલો બીજા કેસનો સંબંધમાં પેલું લાગુ પાડી શકાય છે.

મિલકત ખરી હકીકત તો એજ છે કે ઉપર જણાવેલા પરવાના નામંજૂર કરવાનું કારણ અરજદારે હિંદીઓ હતા એજ હતું અને એ સિવાય બીજું કંઈજ નહોતું. અને કર સરનારાઓના અચૂક વર્ગ તરફજ એક બંધેર નોકર આવું આપિયું વરતન કેમ ચલાવી શકે છે? તેનું કારણ એજ છે કે એ વર્ગ સહેરીઓ તરીકેની પોતાનાં હકોને પુરતો ઉપયોગ નથી કરતે એમ તે જણે છે; અને તેથી એ હિંદી વર્ગ તરફ સહીસહાજાથી એવું વરત ચલાવી શકાય એમ તે માને છે. આપણી રેટપેપરસ એસોસિએશને જ્યાં સુધી અન્ય નહિ થાય અને અતાધિકાર બોગવવાની લાયકાત ધરાવનારા દરેક હિંદીનું નામ જ્યાં સુધી નોંધ પુસ્તકમાં નોંધાયે નહિ લાં સુધી આ સ્થિતિને કદી અંત આવેલા એજ શકાયે નહિ.

અમને નોંધ થતાં ધણો આનંદ થાય છે કે ટ્રાંસવાલના કેટલાક લાઇસેન્સીંગ ઓફીસરોએ આપેલા માટે કેટલાક દિવસ અર્થ ડરબન, પધારેલા છે તેઓએ અથા સોમવાર તા. ૬ ફેબ્રુઆરીએ આ મેસની મુલાકાત લીધી હતી. તેઓમાં મેસરસ નારથુદાસ દમણીયા, એન. એચ. નોગામા, સોધવલાઇ રધાભાઇ, લીખાલાઇ કસનજી, ઝીલાભાઇ પારેખ, આવજી કાનજી, કુવરજીભાઇ, કાળીદાસ અને દુલભભાઇ કાનજી હતા. ફ્રીનીક્સ ટ્રાંસવાલના સેટલમેંટ તરફથી એ લાઇસેન્સીંગ સત્તર કરવામાં આવ્યો હતો અને સમગ્રી જગ્યાએ બતાવવામાં આવી હતી. બપોરે મી. ગાંધીના સક્ષનમાં બોબને લીધા બાદ સ. નારથુદાસ દમણીયાના પ્રમુખપણા હેઠળ એક મીટિંગ મળી હતી. મહેલાને એ ફ્રીનીક્સમાં ચાલી રહેલા અર્થ તરફ ધણી પકડથી બતાવનારાં અને સેટલમેંટની તારીફ કરનારાં લાઇસેન્સીંગ કર્યાં હતાં. તેમજ 'ઇન્ડિઅન ઓપિનીઅન' પત્રને નિભાવી સેપવાની અમલ જણાવી કરવે લાઇસેન્સીંગ એક એક મીની એ પત્રના નિભાવ અરથે આપી હતી. સેટલમેંટ વતિ મી. મણીલાલ ગાંધીએ મહેલાને એ તેઓએ આટલે દુર આવવાની તકલીફ ઉઠાવી આ સંસ્માતે જે કિતેબનું આપ્યું હતું તેને માટે તેમજ 'ઇન્ડિઅન ઓપિનીઅન' ના નિભાવ માટે આપેલી રકમો માટે ધટલા શબ્દોમાં આભાર માન્યો હતો. મહેલાને આપેલા દિવસ ધણોજ આનંદથી ગાળી સાંજની ગાડીમાં ડરબન વિદાય થયા હતા.

ટ્રાંસવાલ મીટિંગ ઇન્ડિઅન એસોસિએશનના ઉપ પ્રમુખ મી. એન. એ. કામા પોતાના જે ડરબન સાથે અથા રવીવારની સાંજે ડરબન પધાર્યા છે. અમારા જાણવામાં આવ્યું છે કે તેઓ પોતાના ડરબનને ફળવણી આપવા માટે હિંદ લઇ જવા સ્ટીમર ચુલરાતમાં ઉપડી જનાર છે. તેઓને તેમજ તેઓના ડરબનને અમે સારી સારૂ ઇચ્છીએ છીએ.

'તાંડાલ એડવરટાઇઝર' નો એક તાર જણાવે છે કે ટ્રાંસવાલ મ્યુનીસીપલ એસોસિએશનની કાર્ય શરીણી મંડળીએ એવી ભલામણ કરી છે કે પાલિગેન્ટરી કમીશન સમક્ષ રજુ કરવાને સમજા સ્થાનિક અધિકારી આત્મિએ પોતાના મ્યુનીસીપલ લતાઓમાં વસતા તેમજ વેપાર કરતા એસોસિએશનનું વસ્તીપત્રક તાબયાર કરવાની અને તેઓ વિશેની સમગ્રી માહિતીઓ રજૂ કરવાની અને પોતાના કમિશરને લાલિખમાં હિંદીઓ સાથે વ્યવહાર નહિ ચાલવા સમજાવવા તેઓને વિનંતિ કરવામાં આવવી જોઇએ.

આ દેશમાં પાંજ કરવા સેલજરને ધરે ચલાવવાની વ્યવસ્થા કરનારી કમીટીની ડરબન માટે ઘેડા રાજ ઉપર મળેલી એક મીટિંગમાં મી. હેકેક ડરબનના મુખ્ય ટીકેઓમાં

રાખવામાં આવેલા દિંદી વેપારોની મોટી સંખ્યા વિષે ખ્યાન ખેંચતાં જણાવ્યું હતું કે આ ક્ષરક વેપારોની જગ્યાએ પાછા ફરેલા સોલજરોને રાખવાની સકમતાનો વિચાર કરવાનું માલિકોને દખાણ કરવાના પગલાં લેવામાં આવવાં જોઈએ. તેણે એ પણ જણાવ્યું હતું કે નહાવાની જગ્યાઓમાં પણ તેણે ધણા દિંદી કામદારોને જોયા હતાં. અને તેઓની પણ પાછા ફરેલા સોલજરોથી બદલી થવી જોઈએ એવી સુચના કરી હતી. તે પછી ક્ષરક કામદારોની બદલીમાં પાછા ફરેલા સોલજરોને રાખી શકાય કે નહિ તે વિષે ટાઉન ક્ષરક ઉપર સેક્ટરીએ પત્ર લખવાનો હવાલો કર્યો હતો.

અરા ખોટાનો પ્રશ્ન બાલુએ સુદીએ, જે કે એ બાબત પણ કાંઈ નાની સુની નથી, તો પણ કર ભરનારાઓએ જે વિચાર કરવાનો છે તે એ છે કે દસેક પાઉન્ડ રહેલા એક કેળવાયલા દિંદીની બદલી વીસેક પાઉન્ડ ના એક અધુરેળવાયલા અંગ્રેજી કરવી એ આર્થિક દ્રષ્ટીએ વાળખી છે કે નહિ; કેમકે એક કોઈ પણ અધુરેળવાયલા અંગ્રેજ દસ પાઉન્ડથી વધારે તો કામ કરવા તકમાર યશોજ નહિ, અને વળી એ ઉપરાંત નીપમ કરતાં વધારે વખત મોકરી કરવાનો તેને મોખો ખૂબ જોશે, વાર ખોનસ પણ જોશે, ખાસ કર્યાં પણ જોશે અને દિંદીઓ જે નથી મોગવી શકતા તે છુટો પણ જોશે.

“ઇન્ડિયન ઓપીનીયન”

17 માર્ચ, વા. ૧૦ અક્ટોબર સન 191૯.

કુમરસડોરપના મેજસ્ટ્રેટ યોડા દિવસ ઉપર આપેલા સુકાદો એશીયાટીક વેપારીઓ સામેની મળવળ આપણે ઓછામાં ઓછા ઉપર વધારે બજવાણું માખનારો છે. ઓછા હક કુમરસડોરપની મ્યુનીસીપલ કાઉન્સિલને જે કાયદો દિંદી કામ એટલેા બધી જુલમી મણે છે એ કાયદાથી પણ સતોષ થયેલા જણાતો નથી. પોતાનો કેસ જીતી જવાની ઇતેજરીમાં કાઉન્સિલે એવું અંતાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો કે તેને અરજદારની સામે કંઈજ વાધા નહોતો અને વળી એથી પણ આજળ વધીને તેણે એવો પણ ઇસારો કર્યો હતો કે તેને બંધિતઓ તરીકે એશીયાટીક તરફ “દિલસોજ” હતી. વળી ભલાઇ અને સ્વાર્થસાગનો મોટો ડાળ કરી તેણે એવી દલીલ કરી કે “સોનેરી કાયદો હણુ હયાં ત હતા અને કાયદાને અનુસરવાની કાઉન્સિલની ફરજ હતી.” કુમરસડોરપની કાઉન્સિલ એ તો સારી રીતે જાણતી હોવીજ જોઈએ કે ખાણના વિસ્તારમાં એક વિપારી પરવાનો આપવાની ખાબતને, કાયદામાં સોનેરી કાયદાની રૂએ મેળવાયલા “હક” તરીકે મેળવામાં આવતીજ નથી, અને તેથી કાંઈ દિંદીને ખાણના વિસ્તારમાં આવેલા કાંઈ પણ મકાનમાં વાસ કરવાની બચવા કાંઈ પણ મકાન ધરાવવાની કુત્રીખેલ કદાચ આવે તો પણ લાં વેપાર કરવાને માટે પરવાનો ધરાવવાની તેને કાયદેસર બધી નથી. કહેરના વડાએ “મેજસ્ટ્રેટ લાં સરકારની નતિનો અમલ કરવાને બેહા હતા કે નહિ.” એવો પ્રશ્ન કરી પોતાની અગાંનતા સંતાવી આપી હતી. પરંતુ મેજસ્ટ્રેટે તેનો સુદાસર જવાબ આપ્યો હતો કે કાયદા ધારનારોએ ધરેલા કાયદા અમલમાં

યુકવાને પોતે લાં બેહ કરતાં. ટાઉન ડીપ્મ આરટીન-જની રૂએ એક અનાજના વેપારીના પરવાનો બે એ વેપારી એવે પરવાનો ધરાવવાને અનિષ્ટ છે એવું પુરવાર કરી શકાય તો નામંજુર થઇ શકે છે. પણ આ હકીકત કુમરસડોરપ કાઉન્સિલથી ખીલકુલ પુરવાર થઇ શકી નહોતી. તેને બદલે એ ટેપીટુજ હતું કે સોનેરી કાયદાને પરવાનાના પ્રશ્નની સાથે ગુંચવાવી ફેવાને મેજસ્ટ્રેટને છેતરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો. અમે ખુશી થઇએ છીએ કે આ તોફાનોને મેજસ્ટ્રેટે ટુંકાવવા અંત આણી દીધા હતા અને “મ્યુનીસીપલ કાઉન્સિલ કે જેના કામની સામે, તેના કહેવાતા ખોટા ઇસારાના આધારે વધી ઉભવવામાં આવ્યો હતો તેના અભિપ્રાયની નોંધ લેનારા એક પત્ર” તરીકે પોતાને અજવાબી ના પારી હતી. મેજસ્ટ્રેટે કુમરસડોરપ કાઉન્સિલની જે ગાલકણી કાઢી છે તેને તે કાઉન્સિલ બાયકજ છે.

આ કેસમાં એ કાઉન્સિલે જે કરી બતાવ્યું છે એ બે દિંદી વેપારીઓની સામે કેસો ઉભા કરવાને ટ્રાંસવાલની મ્યુનીસીપાલીટીએ જે કહેટીકાવનાં કરવાનો ઇસારો રાખે છે તેનો એક નમુનો હોય તો ઇસારા અને વાળખીપણું કે જેની સાથે તેઓ સંબંધ ધરાવતા નથી એ પ્રશ્ન તો બાલુએજ રહેશે પરંતુ પોતાની એવકુશી બદલજ પોતે નિષ્ફળ જવાને લાચક કરશે. અમે જોઈએ છીએ કે ટ્રાંસવાલની મ્યુનીસીપલ એસોસીએશનની કાર્ય ડારીણી મંડળાએ જુદી જુદી મ્યુનીસીપાલીટીઓને પાલમિનટરી કમીશન સમક્ષ રજુ કરવાને પ્રુદ્દાઓ એકઠા કરવાના અને પોતાના કામદારોને ભવિષ્યમાં હુકીઓ સાથે વ્યવહાર નહિ રાખવાને સમજવવાની વિનંતિ કરી છે! હવે દિંદી ટુકાનોનો લાગ કરવાની કામદારોને ચેતવણી આપનારી મ્યુનીસીપાલીટીઓ તરફથી પત્રોકાઓ નીકળવાની અને એ સાથે કેવળ યુરોપીયન વેપારીઓની સાથેજ વ્યવહાર રાખવાના વધારાના અરજને પહોંચી વળવાને કામદારોને ખાસ વધારાની બક્ષીસ મળવાની પણ આશા રાખી શકશે! સુચવાયલા કમીશનના સંબંધમાં હવે અમે એવાજ હવાલ ઉપર આવતા જઈએ છીએ કે એ કમીશન માત્ર એક જાતિ અને જળ સિવાય ખીજું કંઈજ નથી. વડા પ્રધાને કહ્યું છે તેમ જે તે માત્ર વેપારનો સવાલજ તપાસવાનું હોય અને દિંદી વલીઓના દરજ્જા વિષે તપાસ નહિ ચલાવવાનું હાય તો એવા કમીશનની અમે કંઈજ જરૂર જોઈ શકતા નથી. નવા આવાજાઓને વ્યવહાર રીતે અટકાવવાનું કશુંક કર્યા પછી જે આપણે ઓછામાં ઓછા કંઈ પણ આશા રાખી શકીએ તો તે એ જ છે કે અહિંના રહીય દિંદીઓને રંમ કે ભાતીના કંઈ પણ બેહ સિવાય આખા મ્યુનીયનમાં કાંઈ પણ લાગમાં કાયદેસર રીતે પોતાનો નિર્વાહ ચલાવવાની અને મીકટોની માલીકી ધરાવવાની સંપુર્ણ છુટ હોવી જોઈએ. અમે કહીશું કે આ આપણી ઓછામાં ઓછી માગણી છે અને તેને ગરે તેવી તપાસ પણ ફેરવી શકનાર નથી.

શુધારો

અમે પણ દિલગીર છીએ કે ગાં અંકમાં મરકુમ મી. અંગ્લીયાનાં દોકરીના મરજુની નોંધ લેતાં અમારાયે મી. સી. એ. બસાના ધણીયાણી લખાયું હતું. મરકુમ બાઇ મી. યુસુક (કોટા) ગુલામ હુસેન બસાના ધણીયાણી હતાં.

હિંદીઓના પરવાના સંબંધી અપીલો

ડરબન કાઉન્સિલનો ચુકાદો

લાઇસેન્સિંગ ઓફીસરના ચુકાદા વિરૂદ્ધની બે અપીલોનો વિચાર કરવા ડરબન ટાઉન કાઉન્સિલની એક આસ ચીટીંગ મઈ તા. ૩૭એ કાઉન્સિલ ચેમ્બરમાં મળી હતી. મેયર શ્રી ડી. જરમને પ્રમુખ સ્થાન લીધું હતું અને હાજર યનારાઓમાં મેસરસ જે. એમ. એટકીનસન, એ. વ્યુખાનન, ડે. ફરેનડોઇસ, ડબ્લ્યુ. ગીલબર્ટ, એ. એફ. હોલ્ડન, જે. એરલ હે, ડબ્લ્યુ. એચ. હેન, અને જી. મીચલ હતા. અને રેવરન્ડ કેનન હોલસન, અને મેસરસ ફ્રેડેરિક ગ્રેન્સ્ટન અને એમ. એસ. મેકડોનાલ્ડ પહેલી અપીલની મુનવણી દરમિયાન હાજર થયા હતા.

પહેલા કેસમાં એ. એ. પીલે, એસ. ડી. મુડ્ડે, અને એમ. પડીયાનીએ ડરબનના ૧૪૫ એ સ્ટ્રીટ વાળા મકાનને માટે રીટેલ લાઇસેન્સની અરજ કરી હતી. એ કેસમાં શ્રી. જે. એચ. નીકલસન હાજર થયા હતા. તેમણે જણાવ્યું કે ઉક્ત લાઇસેન્સ આજ સુધી પહેલા અરજદારને હસ્તક હતું. પરંતુ તેણે એ લાઇસેન્સ પોતાની સાથે બીજા બે અરજદારોના ભાગીદારીપણાને નામે ટ્રાંસફર કરવાની છુટને માટે અરજ કરી હતી.

એ છુટ નીચેના કારણો સર લાઇસેન્સિંગ ઓફીસર તરફથી આપવામાં આવી નહોતી. એ કારણો એ હતાં કે, પહેલા અરજદાર પોતાનો ઘણો ખર્ચ વખત હિંદુસ્તાનમાં ભાગવવાની તકનીકીમાં હતો, અને પોતાના બે મેનેજરોને ભાગીદારો તરીકે લેવા છુટો હતો તેના મેનેજરો જે એ વેપારમાં કંઈ પણ મુદ્દી રોકવા નહીં હતા તેઓ એ વેપારના મુખ્ય ભાગીદારો અને એ વેપારને માટે એકલાજ જવાબદાર અને એ જાનિષ્ટ જણાવું હતું; વળી એ નવા પરવાનાની માગણી હતી અને તેને પોતાની મુનસરી વાપરવાની સત્તા હતી.

શ્રી. નીકલસને જણાવ્યું કે એ એક હિંદીનો વેપાર હતો, હિંદી લતામાં આવેલા હતો અને પહેલા અરજદાર તરફથી ઘણા વરસો સુધી અધાવવામાં આવ્યે હતા, અને ભાગીદારો તરીકે જેઓ તેની સાથે હવે એકાથ છે તેઓએ એ વેપારના મેનેજર તરીકે વરસો સુધી ધલ્લ સતોષકારક કામ કર્યું હતું. લાઇસેન્સિંગ ઓફીસરના કારણોની તેમણે વીગતવાર તપાસ કરી અને અપીલને માટે પાંચ જુદાં કારણો રજૂ કર્યા હતા.

લાઇસેન્સિંગ ઓફીસરે જવાબ આપ્યા બાદ કેટલીક ચરચા પછી કાઉન્સિલ પોતાના ચુકાદાનો વિચાર કરવા ઉઠી અને દસ મીનીટ પછી પાછા આવી પાંચ વિરૂદ્ધ છે મતે અપીલ મંજૂર રાખી લાઇસેન્સિંગ ઓફીસરના ચુકાદાને રદ કર્યો.

બીજી અપીલ ૪૬ અમખીલો રોડ, ડરબનના સંબંધમાં મહમદ સુલેમાન વતી શ્રી. શ્રી. જી. લીસનેજે રજૂ કરી હતી.

એ પરવાનો પ્રથમ હાસમ કાસમને નામે હતો, અને ચાલુ વરસનો પરવાનો અપાયા બાદ તે મરજુ પામ્યો હતો. એમ જણાય છે કે મરજુમની એરેટના એકએકમુદર શ્રી. બી. ડી. સ્વીન જરને એ બીકનેસને ગુડવીલ, લાઇસેન્સ, વિ. અને પા. ૫૫નો રોક અને પા. ૮૫નાં છુક ડેટ સહીત અરજદારને પા. ૧૫૦ની કિંમતે વચવા તો એરેટનું કરજ

રીટલા પુરતી કિંમતે એવી કરતે વેચી દેવાનો દાવ કર્યો હતો કે અરજદારને ચાલુ પરવાનાની અહીંમાં નવો પરવાનો મળી શકે.

એ પરવાનો નામ જુર કરવાનું લાઇસેન્સિંગ ઓફીસરે એ કારણ આપ્યું કે એ પરવાનો નવો હતો અને અમખીલો રોડ એ યુરોપીયન લોકો હોવાથી ત્યાં એશીયાટિકાની સંખ્યા વધારવાનું તેને અનુચીત જણ્યું અને તેની મુનસરી વાપરી તેણે એ પરવાનો નામ જુર કર્યો હતો.

શ્રી. લીસનેજે જણાવ્યું કે લાઇસેન્સિંગ ઓફીસરનો વાધો આપખુદ, અને ઠેકાણા વગરનો હતો અને ખતી દવેસ ઉપર સ્થાપેલો હતો અને તેથી કાપદાથી તદ્દન ઉલટો હતો. વળી તેમણે એવી પણ દલીલ કરી કે એ પરવાનો નવો નહિ હતો કેમકે મરજુમે તે ૧૫ વરસ સુધી સતોષકારક રીતે રાખ્યો હતો અને તેથી એશીયાટિકાની સંખ્યામાં વધારો નહોતો થતો.

લાઇસેન્સિંગ ઓફીસરે દલીલ કરતાં જણાવ્યું કે એ મકાનમાં માત્ર સ્થાવર માલ સિવાય બીજું કંઈ નહોતું અને વ્યવહાર રીતે પાઉન્ડ ૧૫૦ની કિંમતે એક કારપોરેશનનો પરવાનો વેચી દેવા જેવું થતું હોવાથી તેણે એ પરવાનો નામ જુર કર્યો હતો.

પોતાના ચુકાદાનો વિચાર કરવાને કાઉન્સિલે ઘોડા વખત ઉઠી મયા બાદ લાઇસેન્સિંગ ઓફીસરના ચુકાદાને ૮ વિરૂદ્ધ ૬ મતે મંજૂર રાખ્યો અને અપીલને રદ કરી હતી.

ટ્રાંસવાલમાં વેપારી પરવાનાઓ

મેજસ્ટ્રેટનો જાણવાબેગ ચુકાદો

ગેહાનીસબરમથી રૂટરનો તા. ૩૭નો તાર જણાવે છે કે બરમરસડોરપ ખાતે એક એશીયાટિક બીજા એશીયાટિકાના ઓફીસરના લાઇસેન્સના ટ્રાંસફરની અરજ કરી હતી. પરંતુ કુમરસડોરપની મ્યુનીસીપલ કાઉન્સિલે એ અરજ નામ જુર કરી હોવાથી એ એશીયાટિક કાઉન્સિલ સામે અપીલ કરી હતી. એ કેસને કુમરસડોરપના રેસીડન્ટ મેજસ્ટ્રેટે જાણવાબેગ ચુકાદો આપ્યો છે.

કાઉન્સિલને અરજદારની ચલચલમત સામે કંઈજ વાધો નહોતો પણ મુનીસીપલ સહીથી ઉચી સન્તાનો એવો મત હતો કે હિંદીઓને વધારે લાઇસેન્સો અપાવા અનિષ્ટ છે અને તેથી કાઉન્સિલ એ ધોરણ પ્રમાણે વરતી હતી. વળી કાઉન્સિલને વ્યક્તિઓ તરીકે એશીયાટિકા તરફ દિલસોજ હોવા છતાં સોનેરી કાપદો હજુ હયાત હતો એ હકીકત તો કાપમજ હતી અને તેથી કાઉન્સિલની ફરજ હતી કે તેણે કાપદાને અનુસરવું.

દલીલ કરતાં ઘરેના વકીલે જણાવ્યું કે કાઉન્સિલ પોતા ધરાધથી પ્રેરાવલી નહોતી. તેણે એશીયાટિકાએ પોતાની ટેવાને લીધે લાઇસેન્સો નહિ ધરાવવા બેધએ એમ સમજીને આ વલણ લીધી હતી. વકીલે મેજસ્ટ્રેટને જણાવ્યું કે તમે સરકારની નીતીને અમલમાં ચુકવાને નહિ બેઠેલા છો કે નહિ? મેજસ્ટ્રેટે એ કાપદા યનારાઓએ પહેલાં કાપદાઓને અમલમાં ચુકવાને હું નહિ બેઠેલા છું.

કારટે પોતાના ચુકાદાને ફરી ટેકા આપ્યો હતો અને મ્યુનીસીપલ કાઉન્સિલને અરજદારને ઓફીસરનું લાઇસેન્સ આપી

દેવો કરમાવ્યું હતું. મેજસ્ટ્રેટે જણાવ્યું હતું કે મ્યુનીસીપલ કાઉન્સિલ કે જેના કામની સામે તેના કેહેવાતા ખોટા ધરાણા આધારે વાંધો ઉઠાવાયો છે તેના અભિપ્રાયોની તૃપ્તિ હેનારા એક મત તરીકે હું અને પોતાને મણવતોજી નથી અરજદાર અનિષ્ટ છે એવું બતાવવાને કંઈ પણ પુરાવા નથી. કાઉન્સિલે રાજદારી અથવા તો વ્યવહારીક દ્રષ્ટીથી વિચાર કરેલો છે. ધરાણા માત્ર એક જવાબ લાખસે-સ હેવાનોજી કરવામાં આવ્યો છે અને નવાં કામદાને આધારે અરજદાર તેમ કરવાને હકદાર છે.

એશિયાટીક બંચ

મેરીટઅર્જનના નોટાલ વીટનેસે "હિંદી બંચ" એવા સમાજને હેકળ એક અમ કામ લખ્યો છે. એ લેખ જો કે વર્ષ દેવેલથી લખાયો છે છતાં તેમાં જે હકીકતો જણાવવામાં આવી છે એ તો હિંદીઓના ગુણો બતાવનારીજ છે. વળી હિંદી તરફ જે તિરસ્કાર બતાવાય છે એ તહિ કે તેનામાં કંઈ પણ અવગુણ છે તેને લીધે પણ તેનામાં ગુણો હોવાથી અને એ ગુણો ગોરાઓથી મહત્ત્વ નહિ યથ સકતા હોવાથીજ તિરસ્કાર બતાવાય છે એ પણ હકીકત તેમાં સ્પષ્ટ જણાવાય છે. વળી સાધારણ જનસમાજને હિંદી કેટલાં હરકતકર્તા છે એ નહિ પણ તે કેટલાં લાભકારક છે એ તેમાં બતાવવામાં આવ્યું છે અને ખરીબ વર્ગને તો તે આશિર્વાદ સ્વરૂપ છે એ તેમાં આખું જણાવાયું છે. રહેણીના ખરયાનો સવાલ જે ત્યારારે ધલોજી ગંભીર ચર્ચા પડ્યો છે તેને વિષે પણ કેટલીક સહુ ખીના ઉપર જાણવાલું પ્રાધવામાં આવ્યું છે. એ લેખનો જણવા યોગ્ય ભાગ અને અહિં લઈએ છીએ.

આશિયાટીક દ્રષ્ટીએ એશિયાટીક બંચરૂપ છે. નાટાલની ગામડાઓમાં જ્યાં ગોરા વેપારીઓનું સંસ્થા હતું ત્યાં એશિયાટીકે કેટલીક સુખી ખરેખર કર્યો છે એ જેઓ દાખલા તરીકે દીવ્યામંડ જેવી જગ્યાઓથી વાકેફ છે તેઓથી જ જાણી શકાય. આ ગામડાઓમાં ધણે ખરે વેપાર એશિયાટીકોનાજ હાથમાં ચાલી ગયો છે; અને થોડાં થોડાં માસને અંતરે નવી એશિયાટીક દુકાનો ઉભી થયીજ બંચ છે. "આ દુકાનદારોમાંની ધણાખરા પોતાના ગોરા હરીફ કરતાં ઓછાને વધારે હાર્યા જ્યાં જાય છે અને તેઓનાં કાલોં જણાવે સંસ્થતા હોય છે. આવી આ નફા ખાવાનાં દિવસોમાં મોટી ધરખણીઆણીઓને પોતાના વરણને ત્યાંમ કરી કુટીઓ પાસેથી ખરીદી કરવાની" ધણીજ લાકમ મળે છે. વળી ઉધાર લેવામાં પણ તેઓઓને તે વધારે અવકાશ પડતો યથ મર છે." આમજે જાણતાં એ મત જણાવે છે કે, "અમારા હેતુ હમણા માત્ર ગામડાઓને વેપાર એશિયાટીકના અંકુશ હેકળ અત્યંત મરપથી ચાલી જતા હોવાના બંચ વરકે બંધેરું બાલ જેવવતો છે." ઉવરમાં એ મત પોતામાં કેસમાંપવતે સિખામણ બ્યાપતોં હવે છે કે, "પુરાપીતનેએ આ પ્રમ ઉપર મળવાપણાની નીતી શખથી એક એ અને ધણા પુરાપીયને વધારે પડવા કારણે, લઈ ગોરા વેપારને કેરકે દરજ્જે એશિયાટીકના હાથમાં જઈ છે એ તેઓએ પ્રથમ વિચાર કરવો જોઈએ. એઓમાં જોઈ એટલી હકીકત તો ખરીજ છે કે આ દિવસોમાં એ સસતી આરબોની દુકાનો નહિ હોય તો ધણાજ ખરીબ દેહોથી પોતાનું જીવન ચલાવી શકાતજ નહિ. એશિયાટીક વેપારીઓ ઉપર કે કામના કાઈ પણ અન્ય વરક ઉપર

જીવનનેરી કુશીબતો નાખવાની અને સંકેથી ઉલ્લી મુજબ કરનારા બંચે. પણ ગામડાઓની સખથી ઓલકને અને તેઓના હાથમાં ચાલી જતી એવા ઉખલા નથી. તેમ એશિયાટીકે અમારા વેપારી થોડીવાઓ અને એક જલિખ પણ બંચે એવા ઉખલા નથી."

દામવેના કામદારોની હડતાલ

ગયા શનીવારે બપોરે ડરખનની દામવેના કામદારોએ વધારે ખગાર અને વધારે સારી સ્થિતિની પોતે કરેલી માગણીના સંતોષકારક પ્રત્યુત્તર નહિ મળવાથી હડતાળ ઘાડી હતી. રવીવારે સવારથી સંખી સુધી હસેક દામો કેટલાક સ્વયંસેવકોની મદદથી ચલાવવામાં આવી હતી. ચલવનારાઓમાં એક કાઉન્સિલર એરલ છે પણ હતા. દરકે દામ ઉપર એક એક પોલીસ કામદારને પણ રાખવામાં આવ્યો હતો. સરખાતમાં આ હડતાલ ધણું મંભીર સ્વરૂપ પકડે એવો ભય રાખવામાં આવ્યો હતો અને સહેરની વીજળીની બત્તીઓ પણ બંધ થવાનો ભય હતો પરંતુ દામવારે ડરખન ટાઉન કાઉન્સિલ અને કેરેટરે ટેક વરગે લાખી મસલત યવા બાદ સુભાએ તે દિવસની રાતે ૧૧ વાગે સમાધાન ચર્ચ થયું છે અને કામદારોને સંતોષ થયો છે.

સમાધાની થયા બાદ કન્ડક્ટરને અને મેટરનેતોને નીચે પ્રમાણે ખગાર મળવાલું ઠરાવાયું છે:—

- પહેલા ત્રણ મહિન માટે દિવસની શી. ૧૪
- ખીજા " " " " શી. ૧૪-૬
- ૬ મહિના બાદ " " શી. ૧૬-૬
- જે વરસ બાદ " " શી. ૧૩-૭
- અને ત્રણ વરસ બાદ " " શી. ૧૮

આમહિના ધોરણમાં એટલો દરકે હતો કે જે ત્રણ વરસ બાદ હવે સળશે તે ખગાર પ્રાંચ વરસ બાદ આપવામાં આવતો હતો. આ ઉપરાંત વેર મોનસ મળવી ચાલુ રહેશે અને નીચસ કરતાં વધારે વખત કામ કરવાને માટે જુદી રકમ આપવામાં આવશે. કામદારોએ મોગેલી ખીજ પણ ધટતી છુટો આપવામાં આવી હતી.

લંડનની હડતાલ

લંડનથી અક્ટોબર તા. ૫ મીના તાર પરથી જણાય છે કે લાંબી હડતાલનું સમાધાન ચર્ચ ગયું છે. ગયા અઠવાડીયાના તારો પરથી એ હડતાલે ગયા અઠવાડીયા - દરમીયાન ધણું મંભીર સ્વરૂપ પકડેલું જણાવું હતું. સરકાર તેમજ પ્રજાએ હડતાલીયાઓની વલણ તરફ એણમો બતાવ્યો હતો અને સરકારે એટલે સુધી નિશ્ચય કર્યો હતો કે જ્યાં સુધી હડતાલીયાઓ હડતાલ બંધ ન કરે ત્યાં સુધી તેઓને કંઈ પણ હાદ દેવીજ નહિ. પ્રજાએ સરકારને આ બાબતમાં મદદ કરવાની પણ પ્રમ્ણ બતાવી, હતી. પરિણામે થોડાને ખોરાક પુરી પાડવાલું, એક જગ્યાએથી ખીજ જગ્યાએ લોકોને લઈ જવાલું, ટપાલ પહોંચાડવાલું વિગેરે કામ મોટરો, વિમાનો અને ગાડીઓ મારફતે ધમધાકાર ચાલવા માંડ્યું હતું. અને એક ગામથી ખીજે ગામ જવાને માટે જેમ અગાઉ ગાંડા ચાલતાં હતાં તેમ ગાંડાઓ પણ ચર થયાં હતાં. દુકાંમાં ધુલ વખતે જેવી પ્રવૃત્તિઓ ચાલતી હતી એવીજ આ હડતાલને પરિણામે ચાલતી ચર્ચ હતી. તાર બાદ રટરો તા. ૫ મીનો તાર

જણાવે છે કે રેલવેનેના નેસનલ યુનીયને તેમજ ડ્રા-સપોર્ટ વરક્રમ ફેરેશન અને એસોશિયેટેડ યુનીયનના પ્રતિનિધિઓએ આજ રોજ ડાહીનોમ રીટમાં વડા પ્રધાન અને શ્રી. બોનાર હોની પ્રવાહન લીધી હતી અને પરિણામે નીચે પ્રમાણે કબુલાત થઈ હતી.

(૧) કામ પુરતજ શરૂ કરી દેવું. (૨) કામ સંપૂર્ણ રીતે ચાલુ થયા પછી મુસલત ચાલુ કરવી અને ડીસેમ્બર તા. ૩૧ સુધીમાં પુરી કરવી. (૩) મુનાઇટેડ ઈંગ્લેન્ડમાં હમણા જે પમાર ચાલુ છે તે પમારને સપ્ટેમ્બર તા. ૩૦ ૧૯૨૦ સુધી કામમ રાખવામાં આવશે. ઓગસ્ટ તા. ૧ ૧૯૨૦ પછી કોઇ પણ વખતે તે વખતના સંજોગે મુજબ એ પમારોનું અવસોદન થઇ શકશે. ગ્રેટ બ્રીટનમાં કોઇ પણ લાયક ઉમરના રેલવેના કામદારને જ્યાં સુધી રહેણીનો વધેલો ખરચ મુક પહેલાંના કરતા ૧૧૦ ટકા કરતા ઓછો નહિ હોય ત્યાં સુધી ઓછામાં ઓછો થી ૫૧ નો પમાર આપવામાં આવશે. (૪) જે લોકોએ હડતાલમાં ભાગ ન લીધો હોય અથવા લીધા પછી પાછા કામે ભડ્યા હોય તેઓની સાથે હળી મળીને કામ કરવું; હડતાલના પરિણામે સરકાર તેમજ કામદારો વચ્ચે કંઇ પણ ખટરાગ નહિ રહે-એવી જાને એ કબુલાત આપવી. (૫) નોકરીના કરાર તેમજ બદલ જે પમાર બટકાવવામાં આવ્યો છે તે કામ શરૂ થતાં ત્યાંથી દેવામાં આવશે.

રોલેટ બીલ ઉપર અંગ્રેજ મત

'એસીટીવીસ્ટ રીબુ' નામના માસીકના છેલ્લાં એક અંકમાં શ્રી. એસ. એચ. સ્પીની નામના અધ્યક્ષ લખે છે કે: "ઇંગ્લેન્ડ જે વખતે જોખમમાં હતું ત્યારે હિંદુસ્તાને જરા પણ આંચકો આપ્યો ન હતો. જુના દુ:ખોનો તે વિચાર કરવા થોભ્યું ન હતું. અર્થવ્યવસ્થાને ચારે બાજુએથી કુલુપા ન્યાયને માટે પણ તે સોંધે કરવા બેઠું ન હતું. પણ હિંમતથી તેણે પોતાના સવળાં સાધેને શ્રીમ રાજ્યોની સેવામાં રજુ કરી દીધાં હતાં. સ્વરાજ્ય લોગવતાં સંસ્થાનેએ સાથે મળી આપ્યા તે કરતાં તેણે વધારે આજુસો આપ્યા હતા. અને તેથીજ હિંદી પ્રતિનિધિઓના વિરૂદ્ધ મત અને સમસ્ત દેશના નિરોધની સામે વાહુસરોવરની ધારાસભામાંથી સખત કાયદા પસાર કરવામાં આવ્યા એ વધારે દુ:ખ ઉપાભવનારી બીના છે. આ બીલોને હિંદુસ્તાનના નિર્દોષનું રક્ષણ કરવાને બલંત જરૂરી હતી એવી સહીસલામતીઓને પણ લાઇ બેનારાં માનવામાં આવે છે; એ કે હડતાલના વખતમાં સખત કાયદાઓ સામે કારિયાદ થઈ શકતી ન હતી પરંતુ સંલેહના વખતમાં તે કાયદાઓ બીન જરૂરી ગણવામાં આવે છે; એ કાયદાઓ વગર જ હિંદી સરકાર અતિશય મોટી સત્તાએ ભોગવે છે. એ કાયદાઓની સામે આપ્યા હિંદો નિરોધ છે એવું જણાય છે. વિલીત અને ઉચ્ચ પ્રસેએ પણ પોતાના મત બેઠા દૂર મુકી દીધેલાં જણાય છે. પ્રબને પોતાની સાથે દેાવાની અગત્યતા હિંદી સરકાર ક્યારે શીખશે? રાજ્યોની સામે કુતેહચંદ લાલત ચલાવવાનો આધાર પોલીસની સત્તાઓના કરતાં તેવી કાચેલીમત ઉપર વધારે રૂઢેલો છે અને એથી પણ વધારે આધાર પ્રબના એક મતી ટેકાની ઉપર રહેલો છે."

સ્વદેશી અને સ્વરાજ્ય

મુનામો શ્રી. ગાંધીજી લાખણ

મુના મુજરાતી અંધુ સમાજમાં શ્રી. ગાંધીજી નીચે મુજબ લાખણ આપ્યું હતું:—
હું આજ કાલ સ્વદેશીપર આખ્યાનો આપું છું. બીજા પ્રવૃત્તિઓમાંથી બચાવીને મારો બધો વખત સ્વદેશીમાં જ વાપરું છું. સ્વદેશીમાં જ આપણને સ્વરાજ્ય મળે છે. જ્યારે સુરતમાં "સ્વદેશી જાને સ્વરાજ્ય" ઉપર લાખણ હતું ત્યારે મને ખાલાસ થયો કે જાનર રહેલા સાલુસોને પ્રમુખવવું કે સ્વદેશીમાં જ વસ્તુ ચાલું છું તે સમજી આવે છે. હું અત્યારે આનો પ્રચાર કરવા માગું છું અને મારી મતલબ છે કે શેડા દિવસમાં અગર શેડા મહિનામાં હિંદુ-સ્થાનમાં વાઇસરોયથી માંડીને ઝાક વાળનાર સુધી સરવે સ્વદેશીથી સ્વરાજ્ય મળે છે એમ સમજી શકશે.
આ માટે સ્વદેશીને શુદ્ધ સખત આવશ્યક છે. એ એવી ભારે વસ્તુ છે કે જ્યેને બમાડસી જોઇએ નહી.
હિંદુસ્તાનને અત્યારે ત્રણ પ્રકારના તાપ પીડી રહ્યા છે.
૧. રોગ—કોઇપણ વખતે હિંદના શેકો આટલા બધા રોગથી પીડીત નહોતા. અહીં જેટલા શેકો રોગથી રૂડે છે તેટલા શેકો સારી દુનીઆમાં પણ સઘ્યા નથી.
૨. ક્ષામરો—છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોથી અતુલવસિદ બીના તો એ છે કે હિંદી પ્રબને ચોટા ભાગ છુપે રહે છે. સર વીલીઅમ વી-સેંટ હંટરે આળીસ વરષ ઉપર ૩૫૪ જણાવ્યું છે કે, હિંદુસ્તાનની ત્રણ કરોડ વસ્તીને દિવસમાં માત્ર એકજ વાર ખાવતું મળે છે જ્યેને તે પણ માત્ર સુખા રોટલાનો ટુકડો અને મીઠુંજ. તેથી વધારે ન મળે લી. કે ન મળે તેલ, કે ન મળે મરચું. આવું તો આપણુ આળીસ વરષ ઉપર દુરદૃષ્ટ હવું. દરેકે ઓપીસરને પણ બધું સુકમાં જણાવવું મડ્યું છે કે, હિંદની ગરીબાઈ દિન પ્રતિ દિન વધતી જાય છે. તેમાં વળી આપણા ખેડૂત વરમળી તો બહુજ દુરદશા છે. તે તો આમડામાં ફરનારાઓને જાણે છે. મુજરાતમાં વસવારાઓને પ્રમા કરવાથી માલુમ પડશે કે તેમને દુધ મેળવવાને ઘણી મુશ્કેલી સહન કરવી પડે છે. જ માસલ બાગકે માટે પણ દુધ મેળવવું ભારે થઇ પડે છે. અમડાવાદની આજુબાજુના આમડાનાં શેકોને પુછતાં મને જવાબ મળતો કે અમને તો દુધ મળતું નથી; પરંતુ અમારા શેકરને પણ મળતું નથી. આ ઉપરથી જણારો કે આળીસ વરષ ઉપરની હાલત કરતાં આપણી અત્યારની હાલત બહુ ધુરી છે.
૩. વસ્ત્રાવસ્થા—અત્યારે કાપડનો દુબકાળ પણ હિંદને મીડી રહ્યો છે. સર દીનશા વાસ્તાની જણની પ્રમાણે આર વરષ પહેલાં હિંદમાંના દરેકે આજુસને ૧૩ વાર કાપડ મળી શકતું; જે હવે માત્ર વવ વારજ મળે છે. એટલે કે તેમાં હવે માલુસ શેક આર વારનો મટાડો થયો; અને તેટલા પ્રમાણમાં આપણી ગરીબાઈનો વધારો થયો.
હું જ્યારે જે વરષ ઉપર સંપારણમાં કામ કરી રહ્યો હતો ત્યારે મને અંત અતુલવક થયો હતો કે સંપારણની સંમો પ્રેકારીને કહેતી કે અમારાં અંગ કાંડવાને માટે પણ અમારી પાસે કાપડના ટુકડા નથી; તો પછી અમે નાહી થીમને ચોકખાઇ તો શી રીતે રાખી શકીએ, આવી આપણી

પવિત્ર બહેનોની શોચનીય સ્થિતિ જોઈને મારું હૃદય રડતું
 જે મુલકમાં આ ત્રણ પ્રદારનો રોગ છે તે મુલકમાંથી
 શરૂ થઈ, ધર્મ, અને સંસ્કૃતિ ચાલી જાય છે. જેમાં આ
 ત્રણ તત્ત્વો નથી તે મુલકની પ્રભુ ધરમહીન છે અને હું
 તો તેને પ્રભુ માટે નામરદ શબ્દનો પ્રયોગ કરું છું. આપણે
 અહીં દિલ્હીમાં પણ અભારિ નામરદનો પ્રયોગ કરી રહ્યા છીએ.
 આનો ખ્યાલ કરતાં હું ભાષ બહેનોને પુછતો ત્યારે એક
 ઉત્તર તો એ મળતો કે, ધરમનું સંસ્થાપન કરવું જોઈએ.
 અલખત, ધરમહીન તો આપણે થયા છીએ; પરંતુ આવા
 સંજોગમાં ધરમ સંસ્થાપના કરવી તે મહા મુશ્કેલીની વાત
 છે, કારણ કે દુરદશામાં ધરમનું પાલન કરવું તે ધણું કઠીન
 છે. તે તો અમુક વિરલ વિશુતિઓ જ કરી શકે. હું તો
 તેમને યોગીના નામથી જ ઓળખું છું. પણ સારી આલમ
 યોગી ન થઈ શકે. એટલે આત્માની શુદ્ધિ માટે શરીર
 શુધ્ધી પણ આવશ્યક છે. "શુધ્ધ શરીરમાં જ શુધ્ધાત્મા
 ખીરાણ શકે." શર્યાદિ ગુણોને શુભોપધાર કરવાને આ
 ત્રિવિધ તાપનો સહાર કરવો જોઈએ. આવી અપતિઓમાં જે
 ધરમ બળવી શકે તેને તો હું યોગી કહું છું.
 આ રોગ મટાડવા માટે તો મોટું સાહસ કરવું જોઈએ,
 અને આને માટે આપણને જ્ઞાનની જરૂર છે. આવા રોગોથી
 પીડાતા લોકોને ઉદાર કરવાને આપણે આપણા વખતનો
 ભોગ આપવો જોઈશે. પ્રથમ લોકો આજસથી શુખ્યા છે
 કે નહીં મળવાથી શુખ્યા છે તેની આપણે પરીક્ષા કરવી
 જોઈએ. હિંદુસ્થાનમાં અનાજ તો પુષ્કળ છે; શુખ્યાને તે
 આપવું જોઈએ, પણ તેને ખરીદવા દ્રવ્યની જરૂર છે. જે
 દ્રવ્ય વિના હિંદુસ્થાન ગરીબ છે.
 આ સ્થિતિને પહેલી વળવા સ્વદેશીની જરૂર છે. રૂ અને
 રેશમનું સંરક્ષણ કરવું તેને અમે સ્વદેશી કહીએ છીએ.
 અભારની સ્થિતિમાં આ મારી સ્વદેશીની સંકુચિત વ્યાખ્યા
 છે. ગયે વરષ હાપન કરોડ રૂપીઆ સુતરાઉ કાપડ માટે
 અને ચાર કરોડ રેશમી કાપડ માટે આપણે અહારના દેશોને
 આપી દીધા. પુલનીય કાદાભાષ નવરોજી કહી ગયા છે
 કે, હિંદુસ્થાનમાંથી ઘણાં પદાર્થો ખેંચાઈ જાય છે. અલખત,
 મીલીટરી ખાતામાં અને પેન્શનો આપવામાં વિગેરે રિતે ઘણા
 પદાર્થો ખેંચાઈ જાય છે; પરંતુ હું તો કહું છું કે સ્વદેશીની
 ગેરહાજરિથી જે પદાર્થો જાય છે તેટલા પદાર્થો બીજા દેશો
 રસ્તે જતા નથી. ખાંડમાં અહાર કરોડ રૂપીઆ ગયે વરષ
 ચાલ્યા ગયા, અને આવા બીજા ઘણાં પદાર્થો જાય છે જેની
 હું અભારે તો દરકાર કરતો નથી, હું તો માત્ર યડ પકડવા
 માથું છું, અને યડ પકડવાથી બીજા પદાર્થો તેની મેળે
 રોકાશે. તો આપણી પહેલી દરજ્જા એ છે કે હાલના સંજોગમાં
 સંકુચિત અરથમાં સ્વદેશીનું પાલન કરવું જોઈએ, અને
 તેને માટે જે મેં ત્રણ શ્લોક રાખ્યા છે તેનો અમલ થવો
 જોઈએ. સુતરના વ્યાપારને કબજે કરો કે જેથી બીજું
 સહેલાઈથી મળશે. આપણે અભારે આપણી જરૂર જેટલું
 કાપડ પેદા કરી શકતા નથી. આપણી મીલો પણ પુર પાડી
 શકતી નથી. હિંદુસ્થાનમાં જે વસ્તુ બનતી નથી તે બનાવવાને
 ઉપચાર કરવો જોઈએ. તે એક પ્રશ્ન છે. અભારે
 હું મીલમાલીકા સાથે આ વિષય ચર્ચા કરું છું; અને સર કાન્હલ-
 ભાષ કરીમભાષની સાથે જાત કરતાં તેમણે મને જણાવ્યું
 હતું કે મીલોમાંથી કાપડ પુર પાડવાને હજી પચાસ વરષ
 માને. તો શું મચાસ વરસ રાહ જોઈ ખેશી રહેવું?

ઉદ્યોગીક કમીશનના રીપોર્ટમાંથી જણાય છે કે હિંદુ
 કાપડ વણાટ થી 1/૩ જેટલું કાપડ પેદા થયું છે, અને
 જે તેની ખીલવણી થાય તો આપણને વધારે સરળ થઈ પડે.
 મીલોને માટે તો યત્રો જોઈએ; યત્રને માટે આપણે પ્રાર્થના
 છીએ. બહાર તેટલા યત્રો પડ્યા નથી. મીલમાલીકા કહે
 છે કે એક યત્ર લાવવાને એક વરષ લાગે છે; તેને ગેલવર્ક
 બહુ મુશ્કેલીઓ પડે છે. આ બધી મુશ્કેલીઓ બેન-
 દાથવણાટનું કામ ધણું સહેલું છે; કારણ કે તેમાં તેટલા
 પ્રયત્નો કરવા પડતા નથી. આ કામ આધારણ માણસ જ
 મહીનામાં શીખી શકે છે; અને વળી સાધારણ શુદ્ધિયાતી
 માણસ ત્રણ માસમાં તદ્દપાર શક્ય જાય છે. સુરત બનાવવાની
 રીત તો ઘણી સહેલી છે. હું તે કામ પંદર દિવસમાં
 શીખી શક્યો હતો.
 દોહસો વરષ પહેલાં આપણે જ બનાવતા હતા. હિંદુની
 દરેક માતા આ કામ પ્રજા પ્રીલરથે કરતી હતી. હિંદુની
 સ્ત્રીઓમાં સુતર કાંતવાના કામની પ્રાચીન ઇચ્છાનો અંક
 હજી પણ જવામાં આવે છે. હું જ્યારે હમણાં વીનપુર
 અને કલોલ તરફ ગયો હતો, ત્યારે હું કાન્હલ વીસ હજાર
 સી પુરવેને મળ્યો હતો. તેમની સાથે વાત કરતાં અમે
 જણાવતી કે આ પ્રયોગ ઘણો સારો અને સરળ છે, અને
 અમને જે રીટીઆ આપો તો અમે પણ તે કામ કરીશું.
 વીનપુરમાં અભારે દોહસો સ્ત્રીઓ હમણાં અર્ધો મણુ રૂ કાંતે
 છે; અને જે રૂ આપવામાં આવે તો ચારસો સ્ત્રીઓ કામ
 કરવા તદ્દપાર છે. કલોલની સ્ત્રીઓ પણ આવો જવાબ
 આપે છે. મહારાસથી મારા પ્રીય મિત્ર મી. એટીઆર મને
 મતવા આવ્યા હતા, અને જ્યારે મને ખબર થઈ કે મીસીસ
 એટીઆર પણ આવ્યા છે, ત્યારે મેં મી. એટીઆરને કહ્યું
 કે તેમને તો હું અહીં આઈ દિવસ રોકીશ, કારણ કે તે આ
 કાંતવાનું કામ શીખીને જાય તો સારું. આ માગણી
 તેમણે તુરત સ્વીકારી હતી, અને કામ શીખીને ગયાં હતાં.
 આ માગણી તેમણે મારા અંગત પ્રેમથી સ્વીકારી નહોતી;
 પરંતુ તે કાર્યના પ્રેમથી તેમણે મારી માગણી સ્વીકારી
 હતી. આ આપણને બતાવી આપે છે કે સુતર કાંતવાનું
 કામ આપણને વારસામાં મળ્યું છે. જેઓ કારવીન વાગે
 છે તેઓ વારસાનો સીકાંત સમજે છે. જે આ કામ આપણે
 નહીં ઉપાડી શકીએ તો આપણે આપણો વારસો ગુમવી
 ખેરીશું. હું કહું છું કે અશ્રદ્ધા ન લાવશો. આપણે પ્રયત્ન
 કરીશું તો અતુકુળ વાતાવરણ ઉભું થશે અને આપણા ફેંકી
 દીધેલા વારસો આપણે પાછો લાવી શકીશું.
 પ્રીન્સીપાલ પરાંજપેએ કહેલું કે, આપણે આથી દુનીઆની
 હરીફાઈમાં ઉભા નહીં નહીં શકીએ. પરંતુ આ હરીફાઈને
 પ્રશ્ન નથી. આતો ખેડુતો અને ગરીબોના આર્થિક ઓક્ષને
 પ્રશ્ન છે. ખેડુત જમતનો તાત છે. અમેરીકા અથવા
 જાપાનનો દાખલો લ્યો. ખેડુતને મદદ કરવામાં આવે છે.
 આપણા ગવરનર પણ કહે છે કે, ખેડુતને કેવી રીતે મદદ
 કરી શકાય. અરથસામનના ન્યાયથી આનો ફેસલો થાય તેમ છે.
 મારો ઉપદેશ એ છે કે, તમે ધુવકા તે કામ ઉપાડી લ્યો.
 તે કામ સહેલું અને સરળ છે. તેમાં કષ્ટ નથી. શુધ્ધીને
 બહુ ઉપયોગ કરવાનો નથી. માત્ર અનુભવની જરૂર છે.
 આ ઉદ્યોગમાં વધારે સ્વતંત્રતા મળી શકે છે. જે માણસ
 સુતર બનાવે છે તેને ત્રણ આનાની રાશી મળે છે; પરંતુ
 જે વણાટકામનું કામ કરે છે તેને આઠ આના મળે

South Africa were not, Mr. Gandhi emphasised, asking for political rights from Union Government, nor were they demanding the right to sit in the South African Parliament. There was again no fear of unrestricted immigration in the country. It was a thousand pities that the Transvaalers grudged the Indians even the simple rights to reside and trade, or the rights to purchase land with money out of their own pockets. Did it become them to deprive Indians of their bare elementary rights, of snatching from the Indian's mouths their scanty morsel? Mr. Gandhi told the audience that the Indians there had now resolved to reply by asking for full civil rights and to resort to civil resistance until those rights were granted. The Transvaalers sought by the new legislation to rob the Indians of rights of trading in the gold area that were expressly given them by a Supreme Court decision. They maintained that the new legislation did not recognise vested rights and even attributed to the speaker his having tacitly given his consent to the legislation. It was, said Mr. Gandhi, a downright lie. But they did not rest satisfied with that legislation. Some of them, said Mr. Gandhi, are now striving for excluding the Indians altogether, by asking them to restrict their trade and business to their own locations—which the speaker likened to Maharwadas and Bhangiwadas in Indian villages—i. e. by asking them to trade among themselves. In conclusion Mr. Gandhi said that the time had come for Indians in South Africa to resort to the Civil Resistance that they resorted to some years ago, and which was approved of and blessed by the late Mr. Gokhale. While the Indians there were on the threshold of such a crisis, it behoved us here to understand the question thoroughly, it behoved the Maharashtra people, more than others, as they were noted for their learning and studiousness, to give their serious study to the situation in South Africa and to strive by body, speech, and mind to bring about a solution of the question.

The resolution was supported by Prof. Kale, Mr. Bhopatkar, Mr. Devadbar and unanimously carried.

NOTES TO UNDERSTAND THE SOUTH AFRICAN SITUATION

We take the following from *Young India* a journal controlled very largely by Mr. Gandhi. It is not difficult to trace his hand in these notes:—

1. Prior to 1885 in the Transvaal there was no law whatever restricting Indians in the acquisition of property or in trade.

[South African natives, "coloured" people (or half-castes), are entitled to own "fixed" property. At the Cape and in Natal (in which the Indian population largely predominates over the European) Indians even now freely own "fixed" property.]

In 1885, a law was adopted by the South African Republic prohibiting Asiatics from acquiring fixed property and empowering the Government to "locate" Indians.

Not very long after the enactment of Law 3 of 1885, the Republican Government realised that the scope of the measure was too wide, and itself suggested a means of evasion. It recommended that certain landed property that had been purchased by an Indian Company and to which legal title could not be granted, should be registered in the official land registers in the name of some European nominee.

This procedure was followed in several other cases, and in course of time non-official Europeans took transfer of such properties of which they were the nominal legal owners, but of which the Indian was the virtual and beneficial owner. To protect the Indian owner a mortgage bond began to be registered by the European nominal owner against the title-deeds in favour of the Indian real owner. The ownership of this bond effectively protects the Indian mortgages. These transactions were frequent upto 1914 and were recognised both by Governments and by courts.

In 1913 it was discovered that the Transvaal Company Act of 1919 could be used to give Indians a nearer indirect ownership of "fixed" property inasmuch as under it any two persons, irrespective of race, colour, or sex, may become members of and register a private Company, with limited liability, for any lawful purpose. Consequently many Indians held property through such means. The New Act prohibits both these. An exception is made in favour of property already held by companies. But this saving clause gives no remedy, once the existing companies are liquidated or dissolved, and altogether takes away the partial scope of holding property which was hitherto enjoyed lawfully by the Indian families settled in Transvaal, whose younger members and descendants have in course of time to grow up and live honourably, not necessarily as successors to the very shares held now by the present generation in existing companies, but as independent units.

2. The Gold Law of 1908 prohibited acquisition of rights, in or occupation of, any mining areas, it prohibited even residence in proclaimed land in certain important mining districts except as *bona fide* servants of white residents. Trading licenses; however, could not in law be refused as the Supreme Court had so held in 1904. Municipalities, nevertheless, were systematically refusing trading licenses to Indians under cover of a sanitary power given to them to refuse such licences to undesirable applicants. Appeals had to be taken to courts which involved great hardship. During the period of the War, the Indians were allowed to obtain licences more or less without difficulty, but in January 1919 after the Armistice, a strenuous campaign was started. The Municipality of Krugersdorp obtained an interdict under the Gold Law against certain owners of property ousting Indian tenants who had been in occupation and doing business under licences.

The new legislation, no doubt, expressly protects the existing trading licenses in the Gold areas, from the application of the Gold Law of 1908; but in doing so, it impliedly prohibits the issue of new licenses in such areas. Two things should be remembered in connection with this: (1) The Gold areas are the important trading areas, (2) The prohibition of new licences would operate in every case of change of site (Remember that no fixed property can be held by Indians); and whenever any younger member of an Indian family has to start life, a new business would need a new license and come under the prohibition.

3. It will be seen thus that the legislation strikes at the future of the families already permanently domiciled in the Transvaal. Property and trade are the basis of existence of all families. Depriving one's children of the right to acquire property or to trade in the chief towns virtually amounts to a deprivation of the means of honourable livelihood. The talk of saving vested rights has no meaning, when a sentence of death is virtually passed on the Indian families.

The debate over the Bill brings out one important matter. The opposition to Indian-traders is not on the part of the general white population. It is mainly the outcome of the selfish interests of the white retail trader. Wholesale dealers, white farmers, and white housewives do not desire the extinction of the Indian trader.

THANKS

Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., on behalf of the widow, family and relatives of the late Mr. Hajee Dawad Mahomed, desire to thank sincerely the many European and Indian friends who, personally or by letters and telegrams, showed sympathy in their bereavement.

THE LATE MR. M. C. ANGLIA

A friend of the late Mr. Anglia contributes the following:—

Death has removed yet another prominent figure from the midst of the Indian community in the person of Mahomed Cassim Anglia. It was not six weeks ago that the community was moved by the loss of Hajee Dawad Mahomed, with whom the deceased was associated in Indian public work for many years. Mr. Anglia had had a paralytic stroke a fortnight ago, but as he was on the mend the hope was cherished that he would soon recover, but a second stroke on Saturday hastened his death. Up to the time he expired he was in full possession of his senses and conversed with some of his friends on serious matters.

Born in Rander, in the Bombay Presidency, he spent his youth there. With a spirit for change and a desire to visit foreign parts, he left when quite young for Mauritius. There he remained for some 15 years, when he made for Natal in the interests of his firm, Messrs. Hajee Ajum Goolam Hosen, who had business houses in Mauritius, Bombay and Calcutta, and has since then for a period of over 25 years lived in South Africa, making Durban his home. On the closing of his firm some years after, he opened a concern in his own name, as a wholesale merchant, but his activities were so varied that as he felt a paper necessary to specialise in Indian immigration matters that he founded the *Indian Views* which he owned and edited.

With a love to better the conditions of his compatriots in this country he entered Indian public life in 1904 and was one of the joint secretaries of the Natal Indian Congress up to his death. With Mr. Gandhi he was intimately connected with the agitation in the interests of his countrymen for a great number of years, and when the passive resistance movement was started in 1906 he threw himself heart and soul into the hard work that the movement involved, and in 1908 he, with Messrs. Gandhi, late Dawad Mahomed, Parsee Rustomjee, H. I. Joshi and A. Gool Mahomed, was of the party that initiated the passive resistance by crossing the Transvaal border, which resulted in his incarceration for over 18 months in the gaols of the Transvaal in the service of his people.

For many years he was the Indian agent of the British Indian Steam Navigation Co., and had rare opportunities to see the application of the provisions of the Immigration Restrictions Act against his countrymen, and this moved him to take up the cases of many of them who had for some technical or other reason been restricted from re-entering the Union of South Africa.

He was an enthusiastic cricketer some years ago, and did a great deal in connection with the formation of the Indian Cricket Union, and captained the Greyville Indian Cricket Club and held honorary office in several sporting institutions.

The funeral left his late residence at the corner of Short and Cross Streets for the Grey Street Mosque on Saturday, from whence, after prayers, it proceeded to the Moslem Cemetery in Brook Street, followed by a large number of his countrymen, representative of every section of his community, and Europeans. Among the wreaths was one from Messrs. W. Dunn & Co., and among the messages of condolence received were those from the Chief Magistrate (Mr. Percy Binns), the Principal Immigration Restriction Officer (Mr. G. W. Dick) and the Inspector of Nuisances (Mr. W. C. Daugherty).

He has left a sorrowing widow, a son (Cassim) and two daughters, one of whom is seriously ill from influenza, and to them much sympathy will be extended by the public.

The hand of the Reaper has been merciless, and since the foregoing was written we regret to record the passing away of the sick daughter of the deceased, wife of Chota Basse, who has followed her father into the Great Unknown, leaving behind her an infant.

TEACHERS' CRICKET CLUB

The teachers in Durban and District held a meeting on the 12th inst. at St. Aidan's Boys' School, Cross Street, Durban at 7 p.m. Mr. B. L. E. Sigamoney was in the Chair, and Mr. Jacob John acted as Secretary. Mr. V. N. Thambadoo, the Convenor, urged upon those present the necessity of forming an eleven. One of the objects of the teachers is to tour the Cape Province during the January holidays.

The following officials were elected:—Patrons Messrs. H. R. Dukes, Hugh Bryan, H. Cecil Ballance Murray Brown; Vice Patrons: Revs. J. P. N. Potter, C. M. C. Bone, C. S. Lucas, A. P. French, Messrs. Parsee Rustomjee, Mahomed Ibrahim, Abdul Fariq B. Ebrahim Ismail; President: Mr. S. Emmamalar; Vice Presidents: Rev. John Thomas, Messrs. K. Hooper, V. Rowley, A. Christopher, V. S. C. Pather, S. Mahara, T. K. Tandaree, R. S. G. Pather, E. Mulla, C. S. Asmal, M. A. Goga, M. L. Sultan, A. H. Peter, P. Gengiah, R. N. Moodley and S. R. Naidoo; Captain: Mr. V. N. Thambadoo; Vice Captain: Mr. B. L. E. Sigamoney; Hon. Secy. and Treas.: Mr. Jacob John; Committee: Messrs. M. K. Naidoo, S. N. Naidoo, R. Outher, J. T. S. Israel, A. T. Rai, G. Harris, L. B. Ephraim; Delegates to D.D.I.C.U.: Messrs. G. Harris and Jacob John.

BOOKS FOR SALE

To be obtained from the *Indian Opinion Press*, Phoenix

Natal. Postal Orders to be made payable at Durban.

We have just received the following books from India. The prices given include cost of postage:—

Mr. Gandhi's Speeches and Writings—1896 to 1917 3 0

Mrs. Annie Besant — A Sketch of her Life 0 7

Tales of Mariada Ramana 0 7

The Son-in-Law Abroad 0 7

Maitreyi 0 7

Tales of Raja Birbal 0 7

Essentials of Hinduism 1 1

Aspects of the Vedanta 1 8

Glimpses of the Orient To-day, by Saint Nihal Singh 2 7

Indian Industrial and Economic Problems, by Prof. Kale 3 3

Essays on Indian Economics, by Ranade 4 4

Sri Sankarabharjya 1 7

Sri Ramasujacharya 1 7

Essays on National Idealism, by Dr. Coomaraswamy 2 7

The Indian National Congress, its Origin and Growth 9 0

Speeches of John Morley 3 2

Sri Sankara's Select Works 3 3

The Life and Teachings of Buddha 1 7

Sri Madhwacharya 1 7

Vaishnavite Reformers of India 2 3

The Governance of India, by Govinda Das 6 4

India's Untouchable Saints 0 10

Aggressive Hinduism 0 6

Gokhale's Speeches 6 10

Dadabhai Naoroji's Speeches 6 8

Mivkananda's Speeches 4 7

King George's Speeches 2 6

Ten Tamil Saints 1 7

For India's Uplift, by Annie Besant 3 3

Speeches on Indian Questions, by Mr. Montague 3 3

The Indian Demands, by G. A. Natesan 2 9

Commentary on the Bhagavad Gita, by R. V. Khechar 1 1

FRIENDS OF INDIA SERIES:—Lord Morley, Sir Wm. Wedderburn, Rev. Dr. Miller, Sir Edwin Arnold, Lord Hardinge, Chas. Bradlaugh, Edmund Burke, Lord Minto, Sister Nivedita, Henry Fawcett, John Bright, A. O. Hume, Sir Henry Cotton, Lord Macaulay and Lord Ripon. each 0 7

Printed and Published by Manilal M. Gandhi at Phoenix Settlement, Phoenix, Natal.

SOUTH AFRICAN INDIAN DEPUTATION TO MR. MONTAGU

FULL REPORT

As previously reported by Reuter, on Thursday, August 28 last, an important and influential deputation waited upon the Rt. Hon. E. S. Montagu, M. P., Secretary of State for the Colonies, to protest against the recent legislation enacted by the Union Parliament affecting the rights of residence, trade, and the ownership of fixed property of Transvaal Indians, and to make representations thereon. The deputation consisted of the Hon. Surendranath Banerjee, Member of the Imperial Legislative Council, Sir J. D. Rees, Bart., M. P., Sir William Meyer, K. C. I. E. lately member of the Viceroy's Executive Council and Finance Member of the Government of India, Mr. A. Vishai Aie, C. B. E., Indian Civil Service (retired), Dewab Babadur V. P. Madhava Rao, ex-Dewan of Mysore, Baroda, and Travacore, Hon. V. S. Srinivasa Sastri Member of the Imperial Legislative Council and President of the Servants of India Society, Hon. Dr. Tej Babadur Sapru, Member of the Imperial Legislative Council, Mr. M. Rameshchandra, lately Member of the Madras Legislative Council, Mr. N. M. Samarth, General Secretary of the Moderates Conference, Hon. C. V. Chintamani, Member of the United Provinces Legislative Council and Editor of the *Leader*, Allahabad, Mr. N. C. Kelkar, Editor of the *Mahabala* (Poona), Hon. G. M. Bhurgal, Member of the Bombay Legislative Council, Mr. C. P. Ramaswami Iyer, lately Member of the Madras Legislative Council, Mr. Hy. S. L. Polak, Mr. Chakkarai Chetty, Mr. Chenchib, and Mr. H. N. Kunzru, Member of the Servants of India Society. Many of the members of this Deputation were also members of the various deputations now in England in connection with the constitutional reforms for India.

The Deputation was introduced by the Hon. Surendranath Banerjee. The proceedings began with an expression of regret on behalf of those present at the death of General Both. The Memorandum, which was read by Mr. Polak on Mr. Banerjee's behalf, dealt with the fresh grievances and disabilities imposed upon the Transvaal Indian community by the passage of the Trading and Land Act, and asked that it should be repealed, that full citizenship rights should be granted to the Indians of South Africa, and that responsible Indians should be associated with the inquiry into the Indian question which is to be entrusted to a Commission recently promised by the Acting Prime Minister of the Union. The Memorandum also asked that full effect should be given to the Reciprocity Resolution passed at the Imperial Conference of 1917, as it would have an appreciable moral effect and enhance the status of Indians in the Dominions.

Mr. Banerjee supplemented the Memorandum with a few remarks of his own. He referred to the services rendered by India during the war, the position assigned to her in the League of Nations, and the policy which was being pursued by His Majesty's Government in order to enable her to make a beginning in the direction of responsible government. In conclusion, he added that as General Smuts, who was present at the Imperial Conference of 1917, and who had promised that as there was no fear then of an influx of Indians into South Africa the grievances of the Indians would be sympathetically dealt with, would in all probability be the next Prime Minister of the Union, he hoped that the serious disabilities under which Indians were labouring would be promptly removed.

He was followed by Sir J. D. Rees, Bart., M. P., who expressed sympathy with the Indian community, and referred especially to the services rendered to their cause by Sir Mancherji Bhownagjee.

Sir William Meyer, until a few months ago the Finance Member of the Government of India, said that the Government was entirely at one with the educated Indians in this matter and that it would continue to press the claims of Indians to just and humane treat-

ment as vigorously as it had done in the past. He hoped that its protests would produce some effect, but if they did not, that the Government of India should be given the power to pass retaliatory measures dealing with South Africans as they had dealt with Indians.

The Hon. Dr. Tej Babadur Sapru, a Member of the Viceroy's Legislative Council, was in favour of retaliatory measures, but was afraid that their practical effect would not be much. He submitted, therefore, that the Imperial Government should regard it as its duty to protect Indians against oppression.

Mr. Montagu who spoke very feelingly and eloquently said—

I am very much obliged to you for the very forcible and clear exposition of your case that you have put before me. I do not remember ever having in this room a more representative deputation of public opinion in India. I see before me various friends of wide of different schools of thought and different vocations of life, from all parts of the Indian Empire, and I realise that you present fine unanimity and the strength of the feeling upon this subject. I believe you also represent the opinion of the whole Empire—and I think of the whole world—in the words which you used, Mr. Banerjee, about General Botha, at the beginning of your remarks. It is a matter of great personal grief to me that one with whom I had the pleasure of working in the closest communication for six months in Paris, and who had won the affection of all his colleagues by the possession of one of the most sympathetic personalities I have ever known, by the breadth of his judgment and by the courage of his opinions, has passed away. I know also of his great personal interest in this question, which we have often discussed together, and I had hoped for good results from his resumption of activities in South Africa.

Well now, Gentlemen, the strange part about this deputation is this, that, although you come on a very important matter, you come and find the men to whom you are addressing your remarks in complete sympathy and agreement with almost everything that has been said. (Hear, hear.) And not only to what you have said, but to your earnestness with which you said it, and the importance to which you attach to it, and I may say with full knowledge that the views with which I have expressed agreement are also shared by the Government of India. (Hear, hear.) And you may rely upon both parts of the Government of India—this Office and the Government in Simla—to do everything that lies in their power to assist. (Hear, hear.) I agree with you that we have legitimate grounds for the gravest disappointment at what has occurred. You have quoted in your excellent Memorandum some of the proceedings at the Conference of 1917 when we achieved an admission of the right of the dominions and of India to control their own immigration and you included the very part of General Smuts' speech which I had down in my own book read to you. I think, after a statement of that kind, it is not surprising that we were disappointed; but I come now to the proceedings of the Imperial Conference at which I myself helped—the one of last year. Sir John Rees, in the few words that he spoke, paid a tribute to the work of Sir Mancherji Bhownagjee. I think he had forgotten, when he said that he was the only Indian Member of Parliament, first of all was old friend Mr. Natorji, and then the present hon. Lord Sinha. I tell you, Gentlemen, in his absence for reasons only of health that India owes a great deal to his statesmanlike and persevering advocacy of this cause at the Imperial Conference of last year. (Hear, hear.) But when he submitted his resolutions and his Memorandum which he commended to the Conference, Mr. Hurton, who represented South Africa in that discussion, said: "It is only fair to say, and it is the truth, that we have found that Indians in our midst in South Africa, who form in some parts a very substantial portion of the population, are good, law-abiding quiet citizens, and it is our duty to see, as Lord Sinha expressed it, that they are treated as human beings with feelings like

our own, and in a proper manner." (Hear, hear). Then he went on to say; "As far as we are concerned in South Africa, we are in agreement with this resolution, and also with the proposal to refer the memorandum to the consideration of our Government, and we will give it the most sympathetic consideration that we can, certainly." Well, Gentlemen, is it surprising, in view of these hopeful words and in view of the demeanour of our Dominion colleagues, both in Conference and in Committee, that we, the representatives of India at that Conference, expressed our gratitude for the way in which they were approaching the problem and felt confident that the future was going to be brighter than the past? And is it surprising that the first legislative action taken after this Conference has aroused a depth of feeling and emotion, not only throughout India, but among all those who have an opportunity of serving India and forwarding her interests? (Hear, hear).

Gentlemen, Lord Sinha and I in Paris were continually discussing this matter with General Smuts and with General Botha, and I would beg you to remember in discussing this matter that it may well be that the forces arrayed against you are not the Colonial Office to whose assistance I desire to pay a warm tribute, or the High Commissioner, the Governor General, Lord Buxton, to whose services for many reasons I desire to pay a warm tribute on behalf of India, or even the Government itself, but certain powerful people who live in that country; and I would draw your attention to the fight, the good fight which was put up by the South African Government successfully against the clause which it was intended to add to this Bill which would have made it even still more disastrous to our cause than it is to-day.

Now you suggested three courses of action. The first is the exercise of the veto. I like to hear my good friends who preach to me the advantages of Home Rule, urging the use of the veto on a Self-Governing Dominion. I do not think that would be much good. It would certainly exasperate the Government and people of South Africa. But it has another disadvantage which I would with much respect point out. This Bill arose out of the action by the Krugersdorp Town Council, and among other things this Act gives to certain Indians their vested rights which its veto would leave largely at the mercy of bodies like the Krugersdorp Town Council. But I do not think that proposal politically feasible. I would venture to suggest that we try some other method. I can assure you that I have not the slightest objection to the legislation which you suggest, and if that will help you, I hope it will be possible. But as Dr. Surpu says, it does not go very far. It demonstrates to the world and to Indians their position. It shows their right to do what South Africa has done, but it does not help Indians in South Africa, directly. As far as I can discover, they will not get thereby that sympathetic consideration of Lord Sinha's Memorandum upon which we have set our hearts. For the moment the best practical hope comes, I think, from the Commission of Enquiry which the Government of South Africa has promised. I would ask you, Gentlemen, to implore your friends in South Africa, not to do what they did, I think, in 1914, but to state their case. Even the most stony-hearted people sometimes melt before good advocates, and even if good results are not obtained from that Commission—a possibility which I do not like to contemplate, and which in view of the expression of opinion from General Smuts I do not think we need fear—the public recording of the case for the Indians must ultimately have good results. We have suggested what appears to all of us in this room too obvious, that *this is not a domestic enquiry. It is an Imperial Enquiry.* An enquiry upon which I would go so far as to say not only the good relations of the members of the Empire depend, but *upon which the sincerity of the welcome which the Dominions gave to the representatives of India at the Imperial Conference would be decided by the world, and*

therefore, I have asked that the Government of India should be directly represented upon the Commission, and in case anybody might think, which I know is not the case, that there is any difference of opinion between officials and non-officials, we have suggested that the Government of India should be represented by one official and one non-official on the Commission. Both those gentlemen will be chosen, if our demand is acceded to by the Union Government from those who are most competent to make a good case, a case which we have set our hearts upon winning as soon as possible. That is where I must leave the matter to-day. I think that is the most hopeful method, and I do not think at this moment there is anything more that we can do. All I can say to you is that our requests have been forwarded by the Colonial Office with all the support that we can desire.

The Deputation then withdrew after an expression of warm appreciation at the cordiality and sympathy with which it had been received by the Secretary of State.

Lords Carmichael and Clwyd, Mr. Charles Roberts (formerly Under Secretary of State for India), Mr. T. J. Bennett, M. P., Sir Mancherji Bhownagree, Sir Abbas Ali Baig (formerly a Member of the India Council), Sir Krishna Gupta (formerly a Member of the India Council), the Rt. Hon. Ameer Ali, P. C., Sir Benode Mitter, and others sent messages of regret at inability, through absence from London, to join the deputation, with whose objects they wholly sympathised.

"THE INDIAN MENACE"

A NEWSPAPER VIEW

The following editorial from the *Natal Witness* represents a somewhat sane though prejudiced view of the Indian trading question and is typical of the opinions held by a large number of people in this country. Our contemporary raises an interesting question regarding the cost of living:—

There is nothing more galling to the better-class Indian than to read, that he and his compatriots are a "menace" to the white people of the Union. It affects him as does the ignorant, indiscriminate use of the word "coolie" (meaning "labourer") to denote any man of Indian birth, be he a Varsity graduate or "Sanjmy" the fruit and vegetable hawker. Yet amid the conditions that prevail to-day the Asiatics are a menace. Under a dream system such as is envisaged by Mr. Lloyd George and General Smuts in their flights of fancy when speaking for the benefit of the faithful verbatim reporter, there would be no cut-throat economic competition to cause us to look askance at the Asiatic trader, who on account of his lower standard of living, is able to under-cut the European. But we are not dealing with Utopia, as Sir Thos. Smartt reminded General Smuts the other day, and we have to face stern, hard unpleasant facts. It is useless also to bemoan the short-sightedness of bygone politicians who, on the principle of *apres nous la deluge*, flooded this country with cheap Asiatic labour in the particular interests they were serving. They brought in the Asiatic, and we have to stand the consequences. The majority of whites in this Province would be devoutly thankful if all the Indians were repatriated to India. That is hardly a humanitarian point of view, but life is in the last resort chiefly a question of economics, and from the economic point of view the Asiatic is a menace. The extent to which he is encroaching upon the white traders' domain in the villages of Natal is only realised by those who have acquaintance with places such as Richmond, for instance. In these villages the bulk of the trade has passed into the hands of the Asiatics, and every few months fresh Asiatic stores go up. In many cases these stor-keepers keep better stocks than their white competitors, and their prices are much cheaper. Thus the temptation is very great in these days of profiteering for the white housewife to desert her own colour and

"buy from the coolie," whom she also finds very accommodating in the matter of credit. The question is fraught with wide-spreading issues which need not be touched upon at present and our only object just now is to keep public attention on the danger caused by the rapidly-spreading Asiatic control of the trade of the country districts. To use a trite but expressive phrase, "something must be done." There must be co-ordination of policy on the part of the Europeans on this question, and the first thing for them to consider is how far the excessive prices charged by many Europeans drive white trade into Asiatic stores. It is at least a fact that very poor people could not live now-a-days but for the cheap Arab shops. We are the last in the world to suggest any unnecessary hardships being imposed on the Asiatic traders or any other section of the community, but we do not want to see all the property in country villages passing into their hands, nor do we want to think of a future when the bulk of our merchant princes are Asiatics.

THE APPOINTMENT OF A ROYAL COMMISSION

WHAT THE INDIAN PRESS SAYS

Adverting to Mr. Gandhi's letter to the Press on the situation in South Africa the *Gujarati* observes: In spite of considerable misgivings as to its utility, we support the British Indian Association's demand for the appointment of a Royal Commission on which both the Indian and Union interests are represented. We wish the whole country will urge the Viceroy to get a Royal Commission appointed. The question is whether this Commission will be able to compel the ruling community in South Africa to recognise the elementary rights of the Indians, whether it will be successful in getting the Act repealed or withdrawn, which has been passed by a majority. Even supposing the commission boldly warns the Transvaalers that they can no longer treat the Indians, who are citizens of the British Empire, as slaves, will the British Government fight for the Indian's rights against the hostile public opinion in the Transvaal? The white population in the Transvaal has a true measure of England's anxiety for India, and an appeal without earnestness is bound to go in vain. The best way out seems to us to get the Government of India to enforce the principle of reciprocity recognised at the Imperial Conference. If the British Government cuts at the root of the colonies right to draw on Indian labour, if it prohibits the colonist from having employment or trade in India and if it taxes imports from the Colonies, then and then only will their eyes be opened.

The *Bombay Samachar* says that Mr. Aswat's demand for a Royal Commission is very moderate and proper and hopes that Lord Chelmsford will see his way to meeting it. Without the representation of Indian interests on the Commission the paper thinks that it will be no better than a farce and the Government of India should particularly see that Indian gentlemen who have studied the question should be included on the Commission. It also asks the Government of India to enforce against the Transvaal the principle of reciprocity recognised at the Imperial Conference.

The *Jnanaprakash* devotes a leader to the same subject. It remarks: When we say that the Commission is going to be appointed in order to please those members of the Union Parliament who have been loudly complaining that Indians do incalculable damage to the European inhabitants by settling down and trading in South Africa, we need not add that it can by no means have any desirable effect from the Indian point of view. Hence the suggestion of the British Indian Association that Mr. Gandhi should request the

Viceroy to recommend to His Majesty's Government that a Royal Commission be appointed to enquire into the grievances of Indians in the African Union. To trade or to acquire fixed property are really the fundamental rights of Indians in Africa, and no commission ought to be needed for their sake. But looking to the bulkiness of the Empire's Dominions and the dilatoriness of its ways, the occasion demands a Commission. If such a Commission is appointed so far so good; but people in India ought not to depend on that but should seriously consider Mahatma Gandhi's suggestion that they should make it clear to the Imperial Government that they will by no means tolerate the denial to our countrymen in South Africa of their fundamental rights.

The *Searchlight* concludes a leading article as follows:—

The understanding arrived at the Imperial War Conference between Lord Sinha and the South African representatives must be adhered to. Lord Sinha's memorandum with which Mr. Burton, the South African delegate, expressed his agreement and to which he promised the most sympathetic consideration of his Government was but a very modest presentation of the Indian case and laid down that the Indian settlers in South Africa ought to have the disability as regards the acquisition of land removed; there should be reciprocations in regard to students and the right to acquire licenses. The position thus is that our countrymen are being reduced to an intolerable position and that within the Empire itself. This is galling alike to our manhood and our sense of Imperial citizenship. Empire will be but a solemn mockery if under its name one people are permitted to oppress the other for the simple reason that the latter can undersell the former by reason of their temperate and industrious habits. India expects that the Government of India will do their duty and that in a manner which will ensure that their protests will no more be unavailing as Sir George confesses they have so far been:

INDIA AS A MARKET FOR EAST AFRICA

Major E. Goodfellow writes in the *East African Standard* on the advantages of future trading with India. After stating that the question of the Indian owning land or having anything to do with the Government of the Colony of British East Africa is unlikely to be considered at present, he says:—

From its geographical position, India is the richest and nearest country which can supply our needs; it is the nearest market where we can sell our products, and the average person has little knowledge of the enormous expansion which has taken place or the stimulus afforded to every kind of trade by the world-war.

India during the war has not had to contend with the same difficulties as England; manufacturers have not had to deal with strikes organised in the country; although wages and cost of living have increased, prices of raw goods as well as manufactured articles have risen out of all proportion, and profits never dreamt of in pre-war days have been made.

India during the war has been able, besides supplying food to the huge expeditionary forces despatched to various fronts, to equip them in every detail. Harness and saddlery, tents, footwear, clothing of every description have been supplied direct from India. Her contract was to supply the Army, both British and Indian sent from India as far as Palestine inclusive, and she has done it, the forces in Europe being supplied by the Imperial Government. In order to carry out satisfactorily this enormous undertaking, docks had to be built, hangars erected and railway communication improved at the principal ports. In the manufacturing cities such as Cawnpore, Karachi, Bombay, and Calcutta, factories were extended to many times their

original size, and the number of hands were doubled or trebled and usually worked overtime to deal with the Government orders.

INDIA GOODS

Now that the war is over India is merely waiting until such time as shipping becomes more or less normal, to divert her largely increased manufacturing powers to a world-wide supply of goods hitherto made in other countries, or emanating solely from Manchester and Birmingham. Within a very few years, instead of being forced to purchase railway material in England or elsewhere, rails and machinery will be obtainable in Bombay from the Tata Steel Works.

Within a very few months leather goods and textiles of all descriptions manufactured in India will be obtainable in B.E.A. of a quality and workmanship which will compare favourably with those obtained from England; and at prices with which the Home markets will be unable to compete.

India starts with the following advantages as a competitor for our trade: She has cheap labour; she is nearer to us than England, and it is an obvious advantage to have to pay freights over roughly 1,000 instead of 5,000 miles.

Orders are more likely to be promptly executed, as strikes, trades unions, etc., have not to be allowed for to the same extent as in England.

At the present moment the want of shipping is the only deterrent factor. In this unfortunately the P. & O.—B.I. combined at present hold the monopoly; but the situation will very shortly be received by foreign competition. As a purchaser India will be in competition with Manchester for cotton, flax and sisal; and will also take from us wool, hides and coffee.

In consideration of the above it may be hoped that Indian goods will prove their worth, and at any rate be given a fair trial; the idea that nothing good comes from India being relegated to the limbo of a prejudiced past.

We have all heard that after the war was over we should be engaged in a trade war with the object of excluding the Hun and his Allies from the markets of the world. It may be as well to remember that other countries are keenly alive to the opportunities for dumping which are now available. Reference is made to Japan in particular, and enclosed extracts from the Glasgow Chamber of Commerce Journal of March, 1919, may be of interest and serve to point out the danger to our commercial supremacy as an Empire.

YELLOW PERIL

For many years past India has been the happy hunting ground of the Japanese secret service. Japs are to be found in almost every important city and town; they are to be seen in hill stations, and as far afield the Thibet. They have enlisted in Gurkha regiments, and are not easily distinguishable from the Gurkhas themselves; always polite, and always very busy, they are very far seeing and full of oriental cunning and diplomacy. This war has given them the chance they were looking for, and they have, and are making the most of it.

The time is not yet ripe for the war of China and Japan against the rest of the world; but the "Yellow Peril" as a factor in the commerce of the world has already begun. Their method is that of peaceful penetration, and this is often most cleverly inquired. It was interesting to read that a Mr. Campos of Nairobi has recently been on a visit to Tokyo and had been most graciously received by the Government officials, his object being the development of Japanese trade and that he was returning with samples.

UNDERCUTTING

It seems unlikely that Mr. Campos is a keen Imperia-

list even if he happens to be a British subject. Returning again to the article on Japanese Trade progress the Glasgow Chamber of Commerce journal, it will be easily understood that to compete with a nation wealthy and willing to undercut to the extent of 33 1/3 per cent. is somewhat of an undertaking. The simple way of dealing with the question would appear to be to raise the Customs duty against Japan by 23 1/3 per cent. leaving it at 10 per cent. (the present rate) in the case of all colonies, Great Britain and British Possessions; but doubtless there is some objection to a drastic procedure and it can only be hoped that the Colonial Office who are responsible for our welfare as a colony, will be alive to the necessity of protection against our so-called Allies as well as our enemies subsequently.

BETRAYAL IN SOUTH AFRICA

MR. GANDHI'S LETTER TO THE PRESS

After the receipt of the cablegrams from Mr. Asvat chairman of the Transvaal British Indian Association Mr. Gandhi writes to the Indian papers—

"The cablegram bears out what I have said in my letter to Sir George Barnes and what I said at my recent meeting at Poona. The restrictions are clear (1) No further holding of landed property in the Transvaal; (2) no new trade licences within the area affected by the Gold Law and the Townships Act (3) present holders and their successors in title to be restricted as to trade to the townships in which they are now trading.

"As I have already remarked, this means virtual exclusion of Indian settlers in the Transvaal. Their only means of livelihood to the largest number is trade, and the largest number of Indians is to be found probably within the gold area. If the Act stands, they must die out in the natural course.

"The most important part of the cablegrams, however, is the fact that the commission promised by the Union Government is to be appointed as a "concessory" to "the detractors" of Indians in the Union Parliament. Unless, therefore, the Government of the Union take care, there is every likelihood of the commission like the committee of the South African Assembly proving to the British Indians a curse, instead of a blessing. It is, therefore, not unnatural that the British Indian Association urges that H.E. the Viceroy should propose a Royal Commission upon which both the Union and the Indian interests are represented. Nothing could be fairer than the proposal made by Mr. Asvat. I do so, because as a matter of right no commission is needed to decide that Indian settlers are entitled to trade in South Africa where they like and hold large property on the same terms as the European settler. This is the minimum they can claim. But under the complex constitution of this great Empire, justice and peace has often to be done in a roundabout manner. Wise capitulation, instead of sailing against a head-wind, and yet reaching his destination sooner than otherwise would have. Even so, Mr. Asvat who accepts the principle of a commission on a matter which is self-evident, but equally wisely wants a commission that would not prove abortive and that will dare to tell the ruling race in South Africa that, as members of an Empire which has more coloured people than any other, they may not treat their Indian fellow subjects as heathens. Whether the above proposal is accepted or some other is adopted by the Imperial Government, it must be made clear to them that public opinion in India will not tolerate confiscation of the primary rights of British Indian settlers in South Africa."

જે સુબખની મદનવાદીના વલુકરો સાથે વાત કરતાં મારા બહુવામાં આવ્યું છે કે તેઓમાંના બહુ રાજનો એક રૂપીઓ વા એ રૂપીઓ કમાય છે. આપણને આ ઉદ્યોગની જરૂર છે તેનો બહોળો પ્રચાર થવો જોઈએ. શિક્ષિત વર્ગને પણ તે કલા ચોરી વણી શીખવી જોઈએ. જેમ ઇંગ્લાંડમાં દરેક છોકરો પણ દરીઆઈ કામ જાણે છે તેમ આપણે બધાએ આ કામ શીખવું જોઈએ.

તેથી હિંદુસ્થાન જો આ મંત્રને સમજે અને ધરમ સાથે આ શરૂ કરે તો હિંદની આર્થિક સ્થિતિ સારી થશે અને આપણી જીવન તથા રાજ ધરુ થશે, તમે આ ઝીજ સમજો છે તો તેના તમે અમલ કરો એવી મરી પ્રાર્થના છે.

‘હિંદુસ્તાને’

બાદશાહી કમીશનની માગણી

હિંદનાં ડાપાઓની ટીકા

સાઉથ આફ્રિકાની બંધત ઉપર બાદશાહી કમીશન નીમવા સંબંધી ની માંધીએ હિંદના ડાપાઓને જમ કાપેલા પત્ર ના સંબંધમાં ટીકા કરતાં ‘સન પ્રકાશ’ લખે છે કે: હિંદીઓ સાઉથ આફ્રિકામાં સ્થાયી થવાથી અને વેપાર કરવાથી લાંબા અગ્રેજ વતનીઓને અમણીત વુકલાન પહેંચાડે છે એવી મોટેથી ફરિયાદ કરનારા મુનીયત પાલમિન્ટના સંખોને રાજ કરવાને માટે કમીશન નીમાવાતું છે એમ જ્યારે આપણે કહીએ ત્યારે હિંદી દ્રષ્ટિબોધથી એ કમીશન કંઈ પણ ઇચ્છવા યોગ્ય પરિણામ હાવી કઠવાતું નથી એમ કહેવાની જરૂર રહેતીજ નથી. તેથી જ બ્રીટીશ ઇન્ડિયન એસોસિએશને સાઉથ આફ્રિકાના મુનીયતના હિંદીઓની તકલીફની તપાસ અલાવવાને બાદશાહી કમીશન નીમવાની શાહી સરકારને અલામજ કરવા વાઇસરોયને વિનતિ કરવાતું થી માંધીને કહ્યું છે. વેપાર કરવો અને સ્થાયર મીલકતો મેળવવી એ ખરી રીતે સાઉથ આફ્રિકાના હિંદીઓના રૂળ હોય છે, અને તેને માટે કમીશનની જરૂર હોવીજ નહિ જોઈએ. પણ શહેનશાહતના સંસ્થાનેનો વિસ્તાર અને તેની રીતોતું મંદપણુ જોતાં આ પ્રસંગે કમીશનની જરૂર છે. જો એવું કમીશન નીમાય તે ઠીકજ છે; પણ હિંદના હોકાએ તેની ઉપરજ આધાર રાખવો જોઇતો નથી. સાઉથ આફ્રિકામાંના આપણા દેશજીવુઓ પાસેથી તેઓના મજા હોકા છીનવી લેવામાં આવે એ હિંદ કોઇ પણ રીતે સહન કરી નહિ શકે એવું શાહી સરકારને સ્પષ્ટ કરી આપવાની મહાત્મા માંધીજીની સુચનાના સંબંધમાં તેઓએ મંબીર વિચાર કરવો ઘટે છે.

‘સરચાઇટ’ પોતાના એક અગ્રણીના અંતમાં જણાવે છે કે:—શાહી વુક પરિષદમાં હોરડ સિંહા અને સાઉથ આફ્રિકાના પ્રતિનિધિઓ વચ્ચે થએલી સમજુતીને વળગીજ રહેવું ઘરો. હોરડ સિંહાની માદી કે જેને સાઉથ આફ્રિકાના પ્રતિનિધિ થી જરૂરને ટીકા આપ્યો હતો અને પોતાની સરકાર તરફથી જેને દિવસોજીવરજી ખાન આપવામાં આવ્યો એવું મત્તન આપ્યું હતું એ માદી હિંદીઓને પ્રમ કણીજ નમ પહે રજી કરનારી હતી અને સાઉથ આફ્રિકાના હિંદી વતનીઓની જમીન મેળવવા સંબંધી તકલીફ દુર થવી જોઈએ અને વિદ્યાર્થીઓને કાપલ કરવાના સંબંધમાં અને

પરવાનાઓ મેળવવાના હકના સંબંધમાં અદલાત મદલાની નીતી રાખવામાં આવવી જોઈએ, એવું સ્થાપિત કરનારી હતી. અભારે એવી સ્થિતિ થઇ પડી છે કે આપણા દેશ જંધુઓને શહેનશાહતમાંજ અસજ દશાએ મુકવામાં આવ્યા છે. આ આપણા મનુષ્યવને અને બાદશાહી નામરીકવની લાગણીને અલંત હરકત પહેંચાડનાર છે. શહેનશાહતના નામની હેડળજ જો એક પ્રજાને બીજી પ્રજાની ઉપર તે પ્રજા પોતાના શાંત અને મહેનતુ સ્વભાવને લીધે પોતાના કરતાં સસતે લાવે; વેંચાણ કરી શકે છે તેટલાજ કારણસર જીલમ મુજબરવા દેવામાં આવે તો એવી શહેનશાહત કેવળ મફકરી રૂપજ છે. હિંદ એવી આશા રાખે છે કે હિંદની સરકાર પોતાની ફરજ એવ રીતે બજાવશે કે જેથી તેના પ્રોટેસ્ટો સર જયોરજ જેમ કમુલ કરી ગયા છે કે આજ સુધી મીથ્યા ગયા છે તેમ મીથ્યા નહિ ગય.

‘મુજરાતી પંચ’ આ પ્રમ ઉપર નોંધ લેતાં અંતમાં જણાવે છે કે:—એવી સુચના થઇ છે કે, જેવી રીતે હિંદીઓ વિરૂદ્ધ પરદેશમાંના દરવાજા બંધ કરવામાં આવ્યા છે, તેવી રીતે હિંદીઓએ પણ તેમની સામે હિંદના દરવાજા બંધ કરવા જોઈએ. આ પ્રમમાં હિંદી સરકાર સહિ કાંઇ કરી શકે તેમ છે. એશીયાટીક હેંડલ અને ટ્રેડિંગ એક્ટ રદ કરાવવા માટે ના વાઇસરોય જો હિંદી ધારાસભામાં એવો સામો કાયદો પસાર કરાવશે તો તેમજી હિંદીઓતું મોટું હિત સાદ્યુ ગણાશે. વળી આ પ્રમ સંબંધમાં એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે, એક બાદશાહી કમીશન નીમીને બ્રીટીશ સરકારે દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓની હાડમાર્યા તપાસવી જોઈએ; પણ આવું બાદશાહી કમીશન ઇંગ્લાંડની હાલના સ્થિતિમાં વહેલું નીમાય કે કેમ એ શંકાપદ છે; આથી જ કાંઇ કવાની જરૂર છે તે ના. હિંદી વાઇસરોય હોરડ ચેરસ્ટરડ તરફથી કામો કાયદો પસાર કરવામાં થવું જોઈએ. વળી એમ જણાય છે કે, કમ્પીરીઅલ ટ્રાન્કર-સમાં એવો દરાવ પસાર થયલો છે કે, ‘સંસ્થાનો હિંદ સામે જે કાયદાઓ બાધે તેના જવાબમાં તેમની વિરૂદ્ધમાં હિંદ પણ કાયદા કાનુને બાંધી શકે.’ આ દરાવ હિંદ તરફથી આફ્રિકાને કાનુ માડવાનો સમથ હવે આવી પહેંચ્યો છે, જેથી કમ્પીરીઅલ ટ્રાન્કર-સમાં હિંદી પ્રતિનિધિ તરીકે કામ લેનાર અને હાલના હિંદી નાયબ વજીર હોરડ સિંહ, ઇમ્પીરીઅલ ટ્રાન્કર-સનો દરાવ બ્રીટીશ સરકાર પાસે અક્ષરશઃ પળાવી શકે તેવી સ્થિતિમાં હોવાથી હિંદી પ્રજા તરફથી તેમને પ્રમુ અમે વિનતિ કરીએ છીએ કે, હિંદના દરવાજા દક્ષિણ આફ્રિકન હોકા માટે બંધ કરવામાં અને એ રીતે હિંદના સ્વમાન અને હકને જાળવવામાં તે નામદારે સહાયજીત થવું ઘટે છે.

‘સમાજ જીવન’ લખે છે કે:—કાંસવાલની સરકારના આવાં કર્ણજી પજલાથી સમસ્ત હિંદવાસીઓના દીલ વકડોજી મરી ગયા છે. અને ખરેખર આ પ્રમ કંઈ સામાન્ય નથી પણ મંબીર છે અને તેથી પોતાના દક્ષિણ આફ્રિકાના જંધુઓને ખતી શકે તે રીતે મદદ કરવાને, તેઓનાં દુઃખો દુર કરાવવાને દરેક હિંદીવાને પોતાની ફરજ સમજી સત્વર પ્રયાસ કરવાની જરૂર છે. કાંસવાલની બ્રીટીશ ઇન્ડિયન એસોસિએશને વાઇસરોય, વડાપ્રધાન, હિંદીવજીર, વગેરેને તાર મારકત પોતાને આ કાયદાથી બાવી હોબ થતી મુરકેલીઓનો ચિતાર આપ્યો